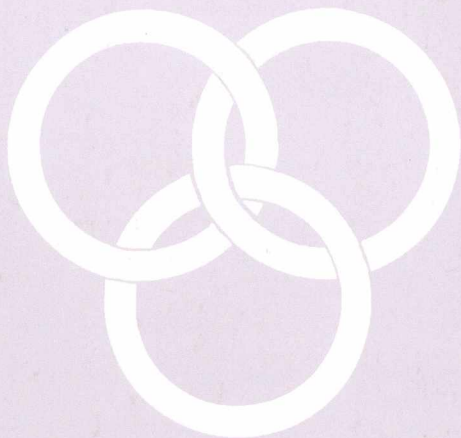

1996. IV. NEGYEDÉV

Vezess!

25.

Vezess!

KERESZTYÉN IFJÚSÁGI VEZETŐK LAPJA

Kiadó:

**Magyarországi Keresztyén Ifjúsági
Egyesület
(M KIE)**

Szerkesztőség:

1085 Budapest, Horánszky u. 26.
Telefon/fax: (06-1) 267-0587

Szerkesztők:

Denke Villő,
Silló Melinda

Szedés-tördelés:

Donát Bt.
1203 Bp., Szarvas u. 10.
Telefon/fax: 285-6927

Nyomdai kivitelezés:

FÉBÉ Bt.
Budapest
Felelős vezető:
Tóth Béla

Megjelenik
negyedévente

Megrendelhető a
szerkesztőség címén
Ára: 1 évre 600 Ft
(postaköltséggel
együtt)

*Uram, vezess engem,
hogy én is Hozzád
vezethessek másokat!*

A TARTALOMBÓL

Erőt ad a megfáradtnak	4
Körülfogottan	8
Tanuljunk egymástól	10
Az ifjúkor nagy kérdései – Kapcsolataink	12
Teológia	16
Advent, Karácsony, Újév	18
Tudod-e?	25
Vallások, felekezetek, irányzatok – New Age ..	26
Biblia munka	32
Kézművesség	33
Énekeljünk	34
Sport, kirándulás, táborozás	36
<i>és sok más...</i>	

LAPUNK SZERZŐI ÉS MUNKATÁRSAI

Ablonczy Margit	református lelkész	Kecskemét
Aklanné Balogh Éva	evangélikus lelkész	Eger
Albert Ágnes	tördelő-szerkesztő	Budapest
Bakay Péter	hitoktató lelkész	Békéscsaba
Boda Zsuzsa	nyelvtanár	Csömör
Bölcsföldi András	református lelkész	Kecskemét
Brebóvszky János	evangélikus lelkész	Pilis
Denke Villő	vegyézmérnök	Budapest
Garajszki József	képzőművész	Dabas
Harmathy Zsófia	református hitoktató	Budapest
Ilyés Gábor	tanár	Nyírbogdány
Kerekes Zoltán	KIE önkéntes	Budapest
Kisantal Tibor	tanár	Kálóz
Lupták György	evangélikus lelkész	Kiskőrös
Magassy Éva	KIE titkár	Budapest
Magassy Sándor	tábori lelkész	Szentendre
Martonné Szalóky Eszter	főiskolai hallgató	Budapest
Mészáros Judit	főiskolai hallgató	Pilis
Romhányi Katalin	főiskolai hallgató	Pilis
Silló Melinda	szerkesztő	Budapest
Szalai András	nyelvtanár	Budapest
Tóth L. Kristóf	református lelkész	Pátka

valamint: Balázs F. Attila, Seifert András, Sík Sándor, Arvo Turtiainen

„Ora et labora!”

Már ezer éve visszhangozzák ezt a bencés jelmondatot Pannónia hegyei. A VI. században Szent Benedek zseniálisan megsejtett valamit, amikor arra buzdította szerzetestársait, hogy imádkozzanak és dolgozzanak. A szerzetesek napjait mintegy keretbe foglalta a közösen végzett imádság. Már kora hajnalban felkelve zsolnárokat énekeltek, Istent dicsőítették.

Kedves pannonhalmi élményeim egyike, amikor néhány alkalommal én is részt vettem a szerzetesek reggeli liturgiáján. Csodálatos volt, amint az imádság előrehaladtával felkelt a nap is, és kelet felől besütött a Szent Mártont ábrázoló üvegablakon, hogy a bazilika fülhomályát felváltsa, fokozatosan betöltse a Világosság. Isten Fényt adott az Őt dicsőítőknak.

A nap meghatározott óráiban sort kerítettek még a közös imádságokra, a többi időt pedig munkával töltötték. Jól tudták, hogy a munka, legyen az testi vagy szellemi, imádsággá válhat, ha azt Istennek szentelik. Kiaknázhatták annak jellemformáló hatását is: ha nem volt kedvükre való az aznapra kiszabott elfoglaltságuk, azt kellő alázatossággal elfogadták, és megpróbálták Istennek tetszően végezni.

Ma mit tanulhatunk ezektől a szerzetesektől? Legfőképpen azt, hogy a nap minden percét imádsággal és munkával szenteljük meg. Az imádság, az Istennel való párbeszéd, a hívő ember lételeme. Még kisiskoláskorú voltam, amikor egy alkalommal elmulasztottam a reggeli imádságot. Már az udvaron játszottam, amikor eszembe jutott ez a hiányosságom, és gyorsan visszafutottam a szobába, hogy ezt azonnal bepótoljam. Mennyivel jobban esett utána a játék!

Mindannyian valahol jelen vagyunk ebben a világban, és mindenkire rá van bízva valami, vagy valaki/k. Legyen a szemünk és a szívünk előtt, hogy minden munka egyformán értékes, ha lélekkel végezzük. A legpiszkosabb is magasabbrendű lehet, ha azt teljes lelkiismeretességgel tesszük, mint a legfinomabb, de hanyagul végzett szellemi munka. Amilyen a munkád, olyanná leszel!

„Imádkozzál és dolgozzál” – mintha egyenlő lenne ezzel: lélegezz és akarj! Szívd tele a tüdődöt levegővel, telítődjél Istennel és vágj neki a napnak. Élni fogsz! Kérd Istent, vezessen és legyen veled egész nap. Áldás lesz a munkádon és minden cselekedetedet! Maradj Vele mindig kapcsolatban, szólítsd meg, kérdezd és hívd segítségül. Ő válaszolni fog!

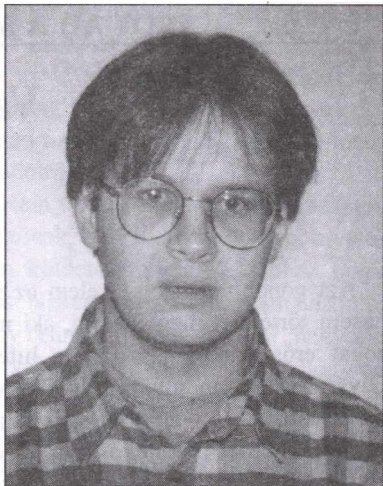
A Te szívedben is visszhangozzék ez a nagyszerű mondat:

„Imádkozzál és dolgozzál!”

Szent Benedek regulájából:

„Ha nagy hatalmú emberekkel akarunk valamit elfogadtatni, csak alázattal és tisztelettel merjük azt tenni. Mennyivel inkább kell a mindenség Urához és Istenéhez teljes alázattal és tiszta áhítattal esedeznünk. Azt is tudnunk kell, hogy nem a sok szóban, hanem a szív tisztaságában és a könnyes töredelemben találunk meghallgatást. És ezért rövidnek és tisztának kell lennie az imádságnak, hacsak az isteni kegyelem ihletéséből hosszabbra nem nyúlna.”

Ilyés Gábor

Vallomás

*Motto: „A mai embert inkább érdeklik a tanúk,
mint a tanítók –,
és ha mégis hallgat a tanítókra,
azért teszi, mert ők egyúttal tanúk is.”*

Azt gondoltam, hogy velem ez sohasem történhet meg. Velem, aki másokat erősít, akinek szilárd a hite... Olyan lelkesen indultam. Elhívátásom, küldetéstudatom van a megfáradtakhoz, az Istentől távollévőkhöz, a Tőle elszakadtakhoz. Nem is tudtam megérteni azokat, akikből hiányzott a lelkesedés, akik csendesíteni, lehűteni akartak. Nem értettem az óvatoskodókat. Bántott szolgálatban látni a megalkuvókat, az erőtleneket, a kétszínűeket, a hitetleneket. Legszívesebben hátat fordítottam volna nekik, ezt mondván: – Semmi közünk egymáshoz! –, de nem tehettem. Együtt kellett dolgozni velük...

Lassan mégis magam is elnehezedtem. Nem (csak) miattuk, sőt (inkább) magam miatt. Utolért a „töltöttünk – lőttünk, töltöttünk – lőttünk, aztán már nem is töltöttünk, csak lőttünk – lőttünk” szindróma. De a hiányos lelki töltekezés mellett kísértések, bűnök is egyre jobban megterheltek. Kívülről még mindig lelkesnek látszhattam, szolgálatokra hívtak, erősíteni, bátorítani kellett volna másokat, de belülről már régen én szorultam volna segítség-re. Kritikát egyre többet kaptam, de nem volt, aki nekem segítsen. Sem lelkes, sem pszichológus, sem más...

Őszintén szólva nem is nagyon kerestem. Olyan pásztorra, aki csak ítékezni tud, aki a gyónási titkot piaci pletykává alacsonyítja, aki a pásztorolt már alig létező becsületét maga is még inkább a sárba tiporja, nem akartam rábízni magam. Közben váratlanul szinte minden összedőlt körülöttem. (Problémák a családban, a munkahelyen...) Akiket szerettem, azok is mind szembefordultak velem. Egy-két barát maradt csupán, de tudtam, őket sem terhelhetem örökre. Végül már egyértelműen depressziós lettem. Rendszeresen foglalkoztatott az öngyilkosság gondolata. Csak gyermekeim miatt nem tettem meg...

S akkor újra térdre hullottam. A másokért elmondott ima most magamról szólt. Kiöntöttem minden keserűséget, minden bűnömet. Elég kétségbeesett, hitetlen, erőtlen kiáltás volt. Ő mégis meghallotta. Segített újra kezembe venni a Bibliát. Elkezdtem böjtolni. Könyveket olvastam, közösséget kerestem. Lassan kezdtem kevesebbet foglalkozni önmagammal, s inkább időt szánni gyermekeimre, barátaimra.

Nem lettem rögtön mássá. Ma sem vagyok olyan, mint induláskor voltam. S bizonyos értelemben nem is akarok soha többé olyan lenni. Nem akarok

senkit – még gondolatban sem – elítélni. Tudom, milyen nagy teher az ember felett kimondott igazságos, de még inkább az igazságtalan ítélet. A legnehezebb időkben szinte már a hitemet is elvesztettem. Nem tudtam elhinni, hogy rajtam lehet még segíteni. Ő azonban újra hittel ajándékozott meg. Sőt, ahogy a Bibliát, s más keresztyén könyveket, verseket olvasni kezdtem, s a prédikációkra jobban odafigyeltem, rá kellett jönnöm, hogy hamis volt a hitem, s tulajdonképpen ez csalt meg. Azt gondoltam, hogy Hozzá tartozni azt jelenti, hogy bűnös vagyok ugyan, de megfelelő „technikákkal” (imádság, böjtölés, templomos élet, szolgálat stb.) egyre jobb és tökéletesebb lehetek. Akartam is jobb lenni, s kimondva vagy kimondatlanul másokon is ezt kértem számon.

Ma már tudom, mekkorát tévedtem. Pedig a Biblia világosan beszél róla, hogy magamat nem tehetem jobbá, igazabbá... Más szóval, ha minden erőmmel, tudásommal, vallásos „technikával” a testemet tökéletessé is tudnám tenni, s rossz szó sem hagyná el a számat többé, gondolataimat akkor sem tudnám megőrizni a bűntől –, mert magamat tisztává nem tehetem. (I. Ján. 1,8). Ha tehát olyan szent lennék is, amilyen itt e földön soha nem leszek, akkor is, követőjeként is, kegyelmére szorulnék, arra, hogy Ő tegyen igazzá, arra, hogy Ő elfogadjon olyannak, amilyen vagyok. De hiszen éppen ez a lényeg! Ő nem vár tőlem semmit azon túl, hogy bízzam Rá magamat. Elfogad és szeret olyannak, amilyen vagyok!

Ez a felismerés adta vissza életkedvet. Sokukat elvesztettem, de ez ott tart az Ő kezében azóta is. Szeretete felmelegített, s amíg Nála vagyok, Ő lassan formál, alakít... Nekem, a megfáradottnak is erőt ad!

Nem tartom magamat alkalmasnak, méltónak, – de biztosan tudom, hivatásom, küldetésem van. Például az, hogy most Neked, aki talán hozzám hasonló, vagy énnálam még sokkal nagyobb mélységben vagy, elmondjam, hogy ne hidd, hogy egyedül vagy! Ne mondj le könnyen magadról, s ne ítélj el önmagadat! Ha Te nem is tudtál eddig róla, üzenem, hogy van, akinek így kellesz, ahogy vagy! Önmagánál is jobban szeret téged! S ezt keresztdozatával be is bizonyította. Az is, hogy most ezt az írást olvasod annak a jele, hogy Ő még nem mondott le rólad. Tud és akar erőt, célt és értelmet adni megterhelt, elromlott életednek! Tartozol Neki azzal, hogy engeded megmenteni magad!

Egy tanú

Nyomkereső hétvége volt szeptember 13–15. között Telekgerendáson a békéscsabai KIE szervezésében. Akit ez a munkaág bővebben érdekel, a Vezess! 22. számában olvashat róla. Ugyanekkor alakult meg a *Nyomkereső Bizottság*, melynek vezetője Bakay Péter. A munkaégról szívesen ad bővebb felvilágosítást a békéscsabai KIE (tel.: 66/327-014).

Október 4–6. között *csendes hétvégre* gyűlhettünk össze Tiszavárkonyban, melyen Dankó Lilla, Ablonczy Margit és Tóth János református lelkipásztor, valamint Brebovszky János evangélikus lelkész szolgált.

Október 26-án *Kálozon területi csendesnapot* szerveztek, melyen sok környékbeli fiatal vett részt.

Kelet-magyarországi találkozó: november 30-án 10 órától Kisvárdán, a Szent László Kollégiumban (Flórián tér 3.). Bővebb információt Könyves Péter területi titkártól kaphattok (tel.: 52/433-932, illetve 06/30/589-308).

Kérünk, ha van felesleges középiskolai tankönyvek; nyelvkönyvek (főként angol és német), szépirodalmatok stb., sokat segítenék vele *kárpát-aljai magyar középiskolásokon*.

A gyűjtést Szabó Ágnes koordinálja (címe: 1116 Budapest, XI. kerület, Temesvár u. 18. 210. szoba). A könyveket az ő címére vagy a KIE-irodába juttassátok el. Előre is köszönjük.

Minden *kedd reggel fél 7 és 7 között* imaközösséget tartunk a KIE-ért. Bárhol vagy ilyenkor, buzdítunk, hogy csatlakozz lelki közösségünkhöz. Az eddig elhangozott imákat köszönjük.

Kiadványaink

Továbbra is kapható a Keresztyén színpad című gyűjtemény, mely 12 színdarabot tartalmaz. Ára 250 forint + postaköltség.

Ha hiányzik a gyűjteményetekből, a Vezess! korábbi számait is beszerezhetitek. Az 1995–1996-os számok 100 forintba, az 1994-es számok 80 forintba és a korábbiak 50 forintba kerülnek. Megrendelhetők a KIE-iroda címén (1085 Budapest, Horánszky u. 26. I/18.).

Az előző számban kiküldött értékelő lapot néhányan visszaküldték, sőt volt, aki hosszú levelet írt, részletesen kibontva a rovatokat. Köszönjük segítségüket. Építő kritikát bármikor szívesen fogadunk.

A Protestáns Missziói Tanulmányi Intézet programjai

Missziói imaóra

Imádság nélkül nincs misszió!

Hazai és világméretű missziói eseményekért imádkozunk együtt. A PMTI „szíve” itt dobog. Fialatokat és idősebbeket egyaránt szeretettel várunk! *Minden hónap második keddjén 16.30-tól 17.30-ig* (december 10., január 14., február 11.).

Missziói tanfolyam

(Az alkalmakon külön-külön is részt lehet venni.)

November 30., szombat 10–16 óra:

Hogyan kapcsolódhatunk be egyénilig és egyházként/gyülekezetként a helybeli és világméretű misszióba?

Február 1., szombat 10–16 óra:

Misszionárius szeretnék lenni!

Missziói Fórum

Február 11., kedd 18–20 óra:

Aktuális tanulságok a magyar külmisszió történetéből.

Az intézet címe:

1091 Budapest, Kálvin tér 7. II. em.
Tel./fax: (36-1) 216-2054.

Levélcím: 1461 Budapest, Pf. 150.

A szent életű ember és a róka

Egyszer egy szent életű ember haladt át egy köves sivatagon. Hirtelen észrevett valamit, amin meglepődött és el is szomorodott.

– Te jó ég! – kiáltott fel. – Szegény róka, ott fekszik magában. Nincsenek mancsai. Biztos csapdába esett! Remélem, az Úr megkönyörül rajta és hamarosan véget vet a szenvedéseinek, mert ilyen állapotban nem tud sokáig élni.

Mivel a szent életű ember nem tudott többet tenni a rókaért, folytatta útját szomorúan csóválva fejét. Egy hónap múlva ugyanazon az úton ment, látta, hogy a róka még mindig ugyanott fekszik.

– Szentséges Isten! Ez ugyanaz a róka! Vajon, hogy bírta ki ilyen sokáig? Olyan egészségesnek látszik és a szemei is milyen fényesek. Majd továbbment, de a rókát nem tudta elfelejteni.

Azon az éjjelen ébren feküdt az ágyában, s azon törte a fejét, hogyan marad életben a róka, ha nem tud mozogni. Elhatározta, hogy másnap visszamegy a sivatagba és kideríti a rejtélyt. Kora reggel már a köves úton volt nem messze a rókától. Már a közelébe ért, amikor hirtelen félelmetes árnyékot pillantott meg a kövek között.

– Uram, irgalmazz! – kiáltotta – ez egy oroszlán! Végem van, biztos meglátott. – A félelemtől reszketve szorosan behunyta szemét és a végre várt. Semmi sem történt. Az idő múlt. . . még mindig semmi. Óvatosan kinyitotta a szemét, hogy lássa mi történt. Az oroszlán még mindig ott volt, de a róka mellett feküdt és azt a húst rágcsálta, amit magával hozott. A szent életű

ember meglepetésére az utolsó falat húst a rókának hagyta, majd eltűnt a kövek között.

– Most már értem! Az oroszlán tartja el a rókát. Milyen csodálatos! Ha nem a saját szememmel látom, el sem hiszem. Nos, ebből az a tanulság, hogy mostantól olyan leszek, mint a róka, és abból élek, amit mások adnak nekem.

Gyorsan visszament a városba és a kis motyójával leült a városkapuba.

– Mint a szegény róka – gondolta. – Itt fogok ülni és mások nagylelkűségére fogok várni.

Ott ült néhány napig, de mindenki csak elment mellette. Sem egy jó barát, sem idegenek nem álltak meg mellette, hogy adjanak neki valamit. Egyre soványabbá és gyengébbé vált. Érezte, hogy csontjai zörögnek, a gyomra pedig korgott az éhségtől. De még mindig ott ült.

Néhány nap múlva már ahhoz is gyenge volt, hogy mozogjon, mikor végre megállt mellette valaki.

– Te vagy az? – hallotta az egyik barátja hangját. – Mi a csudát csinálsz te itt?

A szent életű ember megpróbált beszélni, de csak suttogni tudott. Lassan elmesélte a róka és az oroszlán történetét.

– Biztosan van tanulsága a történetnek – fejezte be.

– Természetesen van – mondta a barátja –, de hogy lehattél ennyire bolond? Nem jöttél rá, hogy nem úgy kellett volna viselkedned, mint a szerencsétlen rókának, hanem mint az oroszlánnak?

Angolból fordította: Boda Zsuzsa

Körülfogottan

Mottó: Zsoltár 139,1–6.
Dániel 1,3–4.6.

1996. október 14-e, hajnali fél 5 van. A Tisza lehelete beborítja a környéket. A köd fehér paplanként teríti be a Szent István-hidat éppúgy, mint a szandai repülőteret Szolnok határában. Az érkező busz reflektora fénykúpjában halvány foltok tűnnek fel egy pillanatra – a raktárul szolgáló Uralok, Zilek, Ifák és Csepelek csendes nyugalommal várják, hogy feltárhassák nagy hasukat, s kiadják magukból a ponyvákat, a behajtogatott-, vagy éppen a behajtogatásra váró ernyőket, a stoppereket, a Kap-műszereket, sisakokat.

Lassan felébred a környék. A repülőtéri személyzetnek beosztott kiskatonák felállítják a szélzsákot, melegítik a tábori bográcsokat. Egymás után futnak be a szolnokiak, az egriek, a szentendreiek, a pécsiek, a győriek; a parancsnokság emberei is elkezdik megszokott napi munkájukat. S várja mindenki, hogy kisüssön a nap, hogy felszálljon a köd, ne kezdjen el fújni a szél, hogy megérkezzenek a nélkülözhetetlen AN–2-es repülő, meg a MI–8-as helikopter.

S én itthon vagyok. Nézem a konyhaablakból az alattam elhúzó ködgomolyagokat. Nem látszik a fóti kéttornyú katolikus templom, a Duna-part zöldje, de még a város sem; hallom, hogy lefőtt a mai második adag kávé is, s arra gondolok, hogy vajon tényleg így van-e Szolnokon? Most – engedély híján – nem lehetek ott a felderítők ejtőernyős táborán. Hiányzik! De így legalább néhány dolgot végiggondolhatok, hiszen akik nem adtak engedélyt az ugrásra, azt kérdezik – igaz, hogy csak maguktól, egymástól, s nem tőlem –, hogy mi szükség van egy lelkésznek arra, hogy ugorjon? Kell-e, ebben a pénztelen világban, keret az ő hobbijára? Kinek jó ez egyáltalán?

Az év elején – féléves szentendrei tábori lelkészi szolgálat után – kérdezte meg tőlem és katolikus kollégámtól a főiskola felderítő

tanszékének vezetője, hogy nincs-e kedvünk részt venni az ejtőernyős kiképzésen. Válaszomat igazán egy érv fogalmaztatta meg: több hetet tölthetek együtt egy szakasszal, részben a kiképzés, részben a tábor ideje alatt. Eddig szinte csak kivételes alkalmakkor találkoztunk, egy-egy ünnepélyen, néha a száznál. Kezdjük el! A földi kiképzésen, a különböző edző (és gyöttrő) szereken való gyakorlásokon, a hajtogatások elsajátítása közben lassan megérezhettem: elfogad a szakasz. Hiszen ugyanazt csináltam, amit ők. Lehet, hogy lassabban futottam, lehet, hogy valamiben kevesebbet tudtam megcsinálni, de mégsem voltam kivétel. Csak hát az a néhány év, amikor nekem többem van! Először csak egy-egy vice, poén alanya voltam, aztán már megkérdezték is váltam – néha.

Aztán eljött az első szolnoki reggeli sorakozó, amikor tudatosodott: most már élesben megy minden! Elhangzottak – utoljára – e hasznos és fontos tanácsok, figyelmeztetések, megérkeztek a II. világháborús filmekben szereplő duplafedelű AN–2-es repülő. Még néhány perc és nekünk szól a bűvös parancs: „Kossuth! Felszerel!” Futunk a piros zászlókkal jelölt felszerelő négyzetbe, az úszómellény zsinórjai persze minden csomózási kísérletnek ellenállnak, az ernyők hevederjei sehogy sem akarnak a helyükre kerülni. Kiképzőink igyekeznek ott lenni, ahol a legnagyobb szükség van rájuk. Ez nem mindig sikerül, mi többen vagyunk. Végül azért minden ránk kerül, bár mázsássá válnak az ernyők (rendesen úgy 24 kiló), szorítanak a hevederek, nyomnak a csatok, kicsi a sisak! Sorakozó a felszállási helyen, jön az utolsó ellenőrzés, s persze a feszültség oldására néhány vigasztaló poén. Az ellenőrző rám sem nézve, miközben a bekötőkötelet a kezembe adja, csendesen megjegyzi:

– Ezzel az ernyővel én nem mernék kiugrani. – Kapkodva nézek magamra, próbálgatom a csatok biztonságát, meg-

szólalni sem merek, csak kérdőn nézek rá: Miért???

– Mert a te hátadon van! – mondja most már mosolyogva.

Indulás a géphez! Benn nincs hely, nincs levegő, nincs magabiztosság. Ha lehet, még vékonyabbak a szájak, még sápadtabbak az arcok – mindenki magával van elfoglalva. A gép pedig lassan, körözve emelkedik: 200, 400, 600 méter, még néhány pillanat, s 800 méteres magasságon az ugratóparancsnok kidobja a célszalagokat. Még egy kör, s kiugrik a célugró. Egyetlen feszültség a gép!

– Ugrás!... Ugrás!... – hangzik a parancs, s a következő tudatos pillanat, hogy elrúgom magamat én is ...bele a „semmi-be”! Megpördít a rotorszél, majd egy enyhe, megnyugtató rántás, s kinyílik a fejem felett az ernyő sötétzöld gombája. Mire felnézek, a légtérben már 11-en lebegünk! Nem marad benn a repülő biztonságában senki! Próbálgatom az irányító-zsinórokat, fordulok jobbra, aztán egy kicsit balra. Fantasztikus! „Csak nehogy szélirányba forduljatok, s a Holt-Tiszában kössetek ki!” – jut eszembe az egyik intés. Lenézek magam alá, próbálok megtalálni a célkeresztet, de egyelőre nem látok mást, mint gyerekeim szőnyegvárosának mozgó mását. A repülőtér nem más, mint a zöld különböző árnyalatai, a 4-es úton Matchbox-autók sokasága. Mire nagyon belejönnek a világra csodálkozásba, a város lassan eltűnik a fák csúcsai mögött – s földet érek, ha nem is igazán tökéletesen! De nincs idő örülni magamnak, egymás után hallatszanak a többiek földérintését kísérő surranások. Be kell szedni az ernyőt a zsákba, fel a vállunkra, s futás a parancsnoki kocsinhoz, majd a hajtogató-helyre, hogy behajtogassuk a következő ernyőt. Kezdődik minden előlről!

De az a néhány perc! Döbbenetes és felejthetetlen. Embert próbáló és embert alakító. Más lett a világ? Más lettem én? Nem hiszem! De mások lettek a viszonyaim, máshogy látom a lenti dolgokat, a hétköznapi ügyeket. Onnan fentről, de nem fensőbbéségesen! És még valami más lett! A felderítők viszonya hozzám – a lelkészhez! Ezt mutatja az első ugrás utáni – a parancs-

noktól kapott – titulus: tisztelétbeli ejtőernyős eseres; ezt bizonyítja az egyik százdparancsnok reagálása:

– Eddig a papokat úgy kezeltük, mint a régi politikai tiszték utódjait. Semmihez sem értenek, semmit nem tudnak, de mindenbe belebeszélhetnek. De te bármikor odaállhatsz elének, téged meghallgatunk! – s ezt mutatja az egriek kérése: áldjam meg a zászlójukat!

Lelkészi pályám egyik felejthetetlen szolgálata ez a szentelés. Gyakorlóban ott áll a teljes felderítő állomány – sokan először vesznek részt egyházi alkalmon – s kitapintható a felém áradó figyelem! Mert befogadtak, mert közéjük tartozom (ha nem is hittel, de) figyelmesen meghallgatnak! Rám figyelnek? Engem hallgatnak? Remélem, hiszem, hogy nem csak engem hallgatnak, hanem valami elérhet hozzájuk az üzenetből is! Istentől, Dánielék példáján keresztül. Ők kiválasztottak, mert feladatot kaptak. Mi is megbeszélítettünk – kiválasztattunk –, feladatunk van. Követhető, követendő példáká lenni arról, hogy van több is, nem csak az, ami a porból látszik. A lélek szárnyas madár. A porban, sárban meghal. De felemelkedve felfedezi szárnyait...és repül! Él!

Mi szüksége van egy lelkésznek arra, hogy ejtőernyőzzön? Ahol megtapasztalhatod az egymásrautaltságot is, de a teljes egyedüllétet is, az az ejtőernyőzés, hiszen rá vagy utalva a másokra, amikor ketten hajtogatókat be az ugrásra az ernyőket. A tiedet is és az övét is – izonyatos felelősség. Amikor kiugrasz a biztonságos gépből, csak magad vagy! Magad? Mégsem, hiszen tudhatod, hogy a Mindenség Ura ott is kézben tart! Minden (tábori) lelkésznek szüksége lenne arra, hogy ejtőernyőzzön, hogy hegyet másszon, hogy..., hogy ott legyen, ahol a gyülekezete, ahol a katonái vannak! Kell-e erre pénz? Igen, hiszen ez nem hobbi – bármennyire is annak tartanak sokan –, hanem a szolgálatunk maga! Kinek jó ez? Hiszem, hogy végeredményben mindenkinek!

*Vitéz Magassy Sándor őrnagy
evangélikus tábori lelkész*

A skótok, akik nem skótok

(Scots who are not Scotch)

Apropó Skócia!

Viccek, whisky, kockás-uniszex jelmezben elővezetett autentikus népzene, edinburgh-i fesztivál.

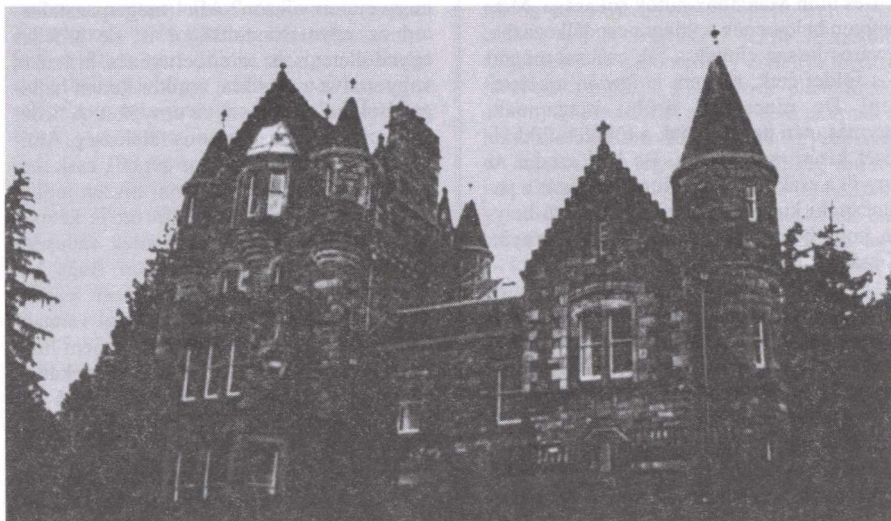
Ilyen és hasonló sztereotípiákkal a fejünkben indultunk el az ismeretlenbe, az Úr ezerkilencszázkilencvenhatodik év július havának nyolcadik napján, a vizsgaidőszak utolsó túlélőiként, miután Magassy Éva sikeres faxhadjáratot folytatott a skót KIE (YMCA) nagyvezéréivel. Önként vállalva a buszozás szenvedéseit, vitorláztunk át a La Manche-csatornán, majd a 48 órás út végén megérkeztünk „a reggel is szép” – Edinburgh-ba.

És most „áttérek a jóra, mit ott leltem.”

(Dante)

Edinburgh-tól egyórányira, Wiston Lodge kastélyszerű épületében kötöttünk ki, a Déli-felföld bárányokkal tarkított dombjai között. Wiston Lodge, a skót KIE egyik vendégháza,

ahol időnként konferenciákat tartanak, gyerektáboroknak adnak helyet és egyéni látogatók előtt is nyitva áll. A mi feladatunk a skót–magyar kapcsolatok kiépítése volt a különböző önként vállalt tevékenységek által, mint a mosogatógép-bűvölés, vákuum-kliénekezés és egyéb felemelő gasztronómiai tevékenységek. De természetesen mindig akadt időnk társasági és lelki életet élni a skót kollégákkal napi néhány liter tea mellett. Donald Scott, aki a házat pásztorolja, főként olyan emberekkel dolgozik együtt, akik nem a legbékésebb előéletet mondhatják magukénak. Így történhetett meg, hogy egészen különös emberekkel ismerkedhettünk meg, mint például a glasgow-i Mark, aki 19 évesen hontalanná vált, vagy az ír Davy, aki 10 évig ült ártatlanul börtönben, vagy éppen a walesi Leum, aki 14 testvérét elhagyva, 8 hónapig gyalogolt Skóciáig egy jobb élet reményében. Miután legyőztük a különböző skót

akcentusok okozta akadályokat, jó volt összebarátkozni az alapvetően zárkózott természetű hazafiakkal. Megtapasztaltuk, hogy a humor nemzetközi...

Szabadnapjainkon szorgalmasan jártuk az országot: bokáig gázoltunk az Északi-tengerben, a nagy skót reformátor, John Knox lábainál üldögéltünk Glasgow felett, Stirlingben történelmi ismereteket szereztünk a rettenthetetlen skótokról és számunkra beigazolódtott a mondás: Minden út Edinburghba vezet, avagy: Látni Edinburgh-ot és látni a világot.

A skót KIE-vezetők nagy szeretettel vezettek körbe bennünket a szervezet által fenntartott, helyenként nálunk már a hipersuper kategóriába sorolandó intézményekben. Protokolláris magyar küldöttségként meglátogattunk számos sportcentrumot, gyermekszabadidős központot és idősök napközi otthonát.

Egy hónap Wiston Lodge-beli tartózkodás után két láblógatós-hetet töltöttünk Glenrothes-ban (nagyobb város Edinburgh-tól északra), ahol egy napközis táborban gyerekcsöszködtünk. Eközben egy fedél alatt éltünk otthonalan fiatalokkal, akik számára a szervezet egy összkomfortos épületet tart fenn. Szociális gondozók segítségével mellett vesznek részt egy speciális programon (a neve WASH project), amelynek célja, hogy szakképzést és saját lakást kapjanak. Még jó, hogy Skóciában a szociális háló így fenntart.

Az utolsó két hetünket a másik KIE-vendégházban, Bonskeid House-ban töltöttük Perth-től északra (Edinburgh-tól még északabbra). A táj itt kezd csak igazán skóciás lenni. A hotelben Hilary Pratt tartja kézben a dolgok irányítását. Ezen a helyen jobbra kortárs, pályakezdő egyetemistákkal dolgoztunk együtt, akiktől megtudtuk, hogy Skócia sem éppen a lehetőségek országa...

Hogy mi a hivatalos konklúzió? Talán ennyi tapasztalat alapján is megállapítható: a szervezet munkája nagyon sokoldalú, de főként szociális kérdések megoldására fekteti a hangsúlyt, bibliai, lelki vonatkozások nélkül. S bár a skót KIE tavaly ünnepelte 150 éves

fennállását, az alapítási szándéknyilatkozat csak a portörlések alkalmával kerül elő. Ennek ellenére mi sokat tanultunk tőlük: elsősorban a mások iránti felelősségvállalásukból és irántunk való önzetlen vendégszeretetükből.

Apropó Skócia!

A skótok bár tudnak a viccekről, amiket róluik irt a világ, de minden gesztussal megcáfolják azokat.

Whisky? A skótok többsége a söre eszik.

Nos, az uniszex kockás szoknya hordásában van némi igazság, és azért néhány utolsó mohikán hallgat még autentikus folk-zenét.

De Skócia ennél többet jelent. Elbeszélhetetlenül többet!

Mészáros Judit és Romhányi Kati

Ez a szám az utolsó ebben az évben, ezért tettünk a laphoz egy-egy előfizetési csekket.

Jó hír, hogy a Vezess! ára csak kis mértékben emelkedik, egy szám ára 110 Ft, az előfizetés egy évre 600 Ft postaköltséggel együtt.

Több kedvezményes ajánlatunk van:

– aki két új előfizetőt hoz, az féláron fizetheti elő a lapot,

– több mint 5 példány esetében nem számolunk fel postaköltséget (azonos helységben lakók ugyanazon címre kérhetik, megjelölve a személyeket és a példányszámot),

– 10% kedvezmény az értékelés visszaküldőinek.

Adományokat szívesen fogadunk, ezzel hozzásegítjük az erdélyi és kárpátaljai fiatalokat a laphoz. Köszönjük segítségüket.

Kapcsolataink

*„Én én vagyok magamnak,
s neked én te vagyok.
S te én vagy magadnak,
két külön hatalom.
S ketten mi vagyunk,
De csak ha vállalom.”*

(Radnóti: Előhang egy „monodráma”hoz)

Én Te Ő Mi Ti Ők – ezzel a hat névmással szólítjuk magunkat, másokat, s e szavakkal határozzuk meg kapcsolatainkat, döntjük el viszonyaink mélységét. Amikor sorozatunk elején arra a kérdésre kerestük a választ: „Ki vagyok én”, már előkerült az ismert idézet: „csak másban moshatod meg arcodat”; – magamat is a másokkal való kapcsolatban értelmezhetem. Isten nélkül pedig el sem lehet képzelni önmagunk megismerését. Kapcsolatrendszerünket egy egyenlőszárú háromszöggel is szoktuk jelölni, melynek egyik sarkában „Én” vagyok, ez az önmagammal való tisztázást jelenti (az önmegvalósítás kérdését is), a másik sarokban van a másik, a Te – mintegy egyenrangú viszonyt jelezve, s a felső részében van Isten, akihez kapcsolódhatok én is, a másik is, és együtt is kötődhetünk Istenhez egy közösség, barátság vagy a házasság által.

Ki az a Másik tehát? Vajon engem is a másokhoz való kötődésem határoz meg? Ha nincsenek barátaim, akkor vagyok magányos? Ha mások ellenségesek velem szemben – az én tuskéim miatt szűnnek vissza? Vagy a másikban is csak magamat akarom tesztelni?

Az világos mindenki számára, hogy az emberekhez, akikkel nap mint nap találkozunk, nem egyformán viszonyulunk. Hiszen kapcsolatban vagyunk a piaci zöldséggel is – néhány szó erejéig –, de más minőségbe kerülünk vele, ha rendszeresen nála vásárolunk, vagy ha átver... Más kapcsolat épül ki az iskolában, munkahelyen – még azon belül is sokféleképpen: máshogy tanárokkal,

akik nem tanítanak, másképp az osztályfőnökkel, az igazgatóval. Noha sohasem találkozhatunk, de mégis „érzelmi szálak” fűzhetnek kedvenc együttesünk énekeséhez, vagy szobád falára kirakott népszerű színészhez. Ismét mások a rokoni kapcsolatok – ezek még akkor is meghatároznak, amikor lázadsz ellenük –, s később is, amikor „elszakadtál” a szülői háztól, a kötődés már nem „kényszer” – mégis talán erősebb mint bármikor.

Kapcsolataink aszerint alakulnak, hogy mennyire engedek valakit közel magamhoz. Mennyire engedem, hogy bepillantson, vagy belépjen oda, ahova szinte senkit sem engedek be. Ha valakivel találkozol – minden fontos és meghatározó: a mozdulatok, a hangsúlyok, belenézés a másik szemébe és az is, hogy fizikailag mennyire engedsz valakit közel magadhoz... Kevés ember van életünkben, aki előtt őszintén ki tudunk tárulkozni, meg tudunk nyílni... S a másik véglet sem jó, azokat az embereket általában elutasítják, akik állandóan a maguk dolgával traktálják a másikat, s úgymond „nyitott könyv” az életük. Nézzük meg most fenti állításunk tükrében – „Kapcsolataink aszerint alakulnak...” néhány kérdésen keresztül kapcsolataink meghatározó részeit.

Hol kezdődik egy kapcsolat?

Emlékszel-e, hogy mostani barátoddal, barátnóddal, hogyan kezdődött el kapcsolatotok? „Már az óvodában is egymás mellett ültünk” – jól ismert mondatával, vagy azt vetted már csak észre, hogy ott van melletted? Az igazi, mély barátságnak legtöbbször

nincs ilyen nagy kezdőpontja, látványos „ő az” élménye. Ellentétben a társkapcsolattal, ahol legtöbbször pontosan tudjuk, mikor látták meg egymást először, még idős házaspárok is emlékeznek: milyen ruha volt akkor a másikon. Nincs barátságok esetén azért nincs kezdőpont, mert nem az a lényeges benne, hanem maga a viszony, ami szép lassan kialakult, felépült. Legtöbbször így vagyunk Istennel való kapcsolatunkkal is: nehéz elmondani hol is kezdődött. Az emberben még az elveszített istenképiségében is ott rejtetik a Vele való kapcsolatteremtés lehetősége – egyetlenként a teremtmények közül. „Kezdetben volt a Kapcsolat” – mondja egy XX. sz.-i teológus. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” – mondja Pál apostol az athéni polgároknak. (ApCsel:17) A lázadó, függetlenedni vágyó emberben is ott van, hogy még tagadásában is Istenhez érhet el.

*„Ültem az Isten sírján,
megkönnyebbültem:
enyém a lelkem s irhám,
megmenekültem.*

*Föálltam, visszarogytam,
nem volt hová mennem,
erőm sem volt,
a harcban megöregedtem.”*

(Kányádi Sándor)

Mi határozza meg a kapcsolódásunkat a másikkal?

Mi alapján választunk barátot magunknak? Vagy minket választanak?

Mi határozza meg döntésünket? Személyiségünk vagy környezetünk?

Aki határozott egyéniség, az bármilyen helyzetbe kerülve – mindig ugyanúgy fog viselkedni, kapcsolódni másokhoz? Vagy függünk a környezettől, s ez határoz meg bennünket? Amikor katona voltam, olyan fiatalokkal kerültem össze, a társadalom olyan „rétegeivel”, akikkel korábban szinte sohasem találkoztam. Mégis tudtunk beszélgetni, együtt szenvedni, örülni, tudtunk egymás ügyeiről, családjáról, s most is szí-

vesen emlékszem vissza egykori társaimra. Sok ember van, aki minden körülmény között feltalálja magát, megőrzi humorát még kétségbeesítő helyzetekben is. Mi határozza meg kapcsolatrendszerünket?

Úgy lehetne újrafogalmazni a kérdést: mit tehetek én kapcsolataim elkezdése, megőrzése érdekében?

Az egyik válasz egy újabb kérdés: Nyitott vagyok-e mások (a Másik) felé?

A nyitottság azt jelenti, hogy megszólítható vagyok-e vagy sem? Beengedek-e másokat a „köreimbe” vagy egy láthatatlan vonalat húzok magam köré, melyen nem léphet át senki. Ez érvényes Istennel kapcsolatban is. Nyitott-e az életem Isten felé? Én határozok-e dolgaiban, vagy engedem Őt, hogy vezessen? Nagyon kifejező az az öszövétségi imádságforma, amikor felfelé tartott nyitott tenyérrel imádkoztak – kifejezve: Uram nyitott vagyok feléd, üres a kezem, tegyél bele, amit akarsz!

Egy kapcsolathoz legalább 50%-ban kell hozzájárulnom – fogalmazhatjuk meg más szempontból. Egy kapcsolatnak a próbája is sokszor az, mennyit tudok áldozni érte. Olyan mint a sakkban: feláldozok egy tisztet, de megnyerem vele a mérkőzést. Egyszer azt mondta nekem valaki, hogy ő nem szeretné, hogy ő valakit, vagy valakit őt nagyon megszeressék, mert az nagy felelősséggel jár, különösen akkor, ha a csalódás lehetőségét is magában hordozza. Egy kapcsolat mélysége valóban kockázattal jár, hiszen bizonyos mértékig kiszolgáltatottá válhatok a másik előtt. Mégis ez a „szeretet kockázata” jelenti azt, hogy az ember nem tud, s nem is akar másban élni, s így nem lesz szegény és szürke az élete. Mennyire örült Pénteknek, a bennszülöttnak Robinson. Ezt jelentheti számunkra a Másik, hiszen nincsenek „Robinson-keresztények”: csak közösségben élhetjük meg hitünket. A Biblia azt írja: tagjai vagyunk egymásnak, közösen pedig – Krisztusnak tagjai.

Ápoljuk, gondozzuk, őrizzük, öntözzük kapcsolatainkat!

Bölcsföldi András

Kommunikáció

DERŰ

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.”
(XXIII. János pápa)

Hittant tanítók általános iskolásoknak, és időnként jókat szórakoznak azokon, amiket a füzetükbe írnak. Ezekből válogattam most néhányat – ténybeli és helyesírási hibákat vegyesen.

A tíz csapásból néhány:

- sáskalyárás
- vérrel felkenték az ajtót
- lyégeső
- békaeső

Az ly használatát nehéz megtanulni, erre példa ez is: Lyeruzsálem.

Mi volt Zákheus foglalkozása?

- csaló
- ács
- vasutas
- eladó

Hogyan szabadult ki Péter a börtönből?

– Egy tündér a zárt ajtókon kihozta.

Mi volt Káin büntetése?

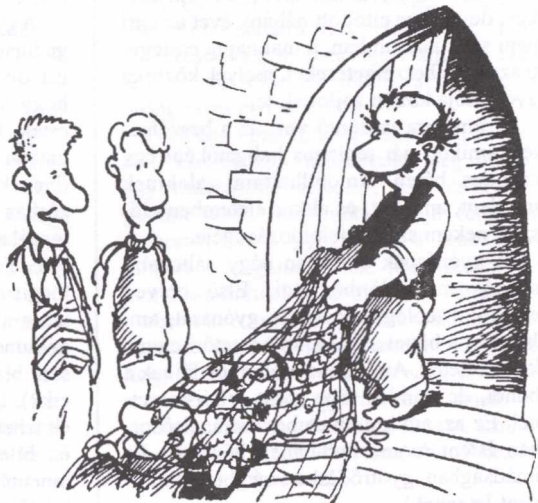
– A földön fog kúszni.

Hogyan lett Eszter királyné?

– A régi királynét eldobták, és...

Ki volt Márdokeus?

– Eszter felesége.

Még egyszer a gyónásról...

*Önts ki szíved az Atya-Isten előtt.
Ő jobban ért téged, mint te önmagadat.*

De miért? Miért kell ennyit foglalkozni a gyónással? Mert még a keresztyén közvélemény is gyakran bizonytalan és tétova a gyónást illetően. Mert van olyan vélemény, miszerint „gyónni a katolikusoknak kell, ez ránk, protestánsokra nem vonatkozik”. Mert a liberális vallásosság a lelki terror eszközét látja benne, a vallásos ember még a bűnről sem beszél szívesen, nemhogy a gyónásról. És mert, valljuk be magunknak: igen gyakran idegenkedünk tőle, kényelmesnek találjuk a protestáns közös gyónás gyakorlatát.

Édesapámról tudom, hogy Túróczy Zoltán evangélikus püspökkel, a negyvenes évek ébredésének neves igehirdetőjével volt gyónó kapcsolatban. Rendszeresen ment hozzá személyes beszélgetésre, gyónni. Később Nyáregyházán a gyülekezet felügyelőjével, egy megtért orvossal volt kölcsönösen ilyen kapcsolata.

Katolikus unokatestvérem, aki ma fizikus, de egykor eltöltött néhány évet az egri papi szemináriumban, a mai napig emlegeti azokat a beszélgetéseket, melyek közte és gyóntatója között zajlottak le.

Számomra is döntő volt az a beszélgetés, amikor már teológus hallgatóként egy csendes héten elmondhattam valakinek mindent, ami fáj, és akkor életemben először, nekem szólt a feloldozás ígéje...

A gyónásnak általában négy változatát szokás megkülönböztetni. Első helyen említik a teológusok a szív gyónását, ami Isten és a bűnei súlya alatt összetört egyén közt történik. Amikor az embernek fájnak a bűnei, de mindez több rossz lelkiismeretnél. Ez az, amikor az ember tudja, elsősorban Istent szomorította meg bűneivel. És imádságban, gyótródásban megbeszél mindent Istennel.

Második helyen az általános vagy közösségi gyónást kell megemlíteni. Ez az istentiszteleten, liturgikus keretben történik, s itt hangzik el a feloldozás is.

Harmadikként gyónásnak tekintendő az is, amikor valaki bocsánatot kér attól a másiktól, aki ellen vétkezett, akit megbántott, akinek kárt okozott. Amikor az ember egy elrontott kapcsolatot ily módon szeretne rendezni, bevallva és beismerve bűnét, ezt Isten előtt is teszi.

S utoljára marad a felsorolásban az ún. magángyónás, a négyeszmközti beszélgetés valakivel, aki felé teljes a bizalom, és aki fel is tud oldozni. A katolikusok számára a magángyónás szentség. A protestáns gyakorlat szerint ez személyes beszélgetés kettesben, ahol a lelkigondozó valódi töredelem esetén hirdeti a bűnbocsánatot, mint Isten bocsánatát a megvallott bűnökre.

A gyónás a megtérés folyamatának elengedhetetlen része! Az Ágostai Hitvallásban ezt olvassuk: „A megtérésről azt tanítják, hogy azok, akik a keresztség után bűnbe estek, bármikor részesülhetnek bűnbocsánatban, amikor megtérnek, és az egyház az ilyeneket, akik bűnbánatra térnek, feloldozásban részesíteni tartozik. A megtérésnek igazában pedig két része van. Az egyik a töredelem, vagy a rettegés, mely a bűn megismerése folytán fogja el a lelkiismeretet, a másik a hit, mely elfogadja az evangéliumot, vagy a feloldozást és a Krisztusért bízik a bűnök bocsánatában...” (12. cikk). Igaz az, hogy Isten útjai különbözőek lehetnek, ahogyan megtalálja a bűneiben és hitetlenségében eltévedt embert. De innentől kezdve nem történhet másként: bűnlátás, bűnbánat – töredelem, bűnvallás,

és a bűnbocsánat elfogadása hittel. Az általam ismert ébredési mozgalmakban ez mindig így történt! (A württembergi, ún. Blumhardt-féle ébredés, a skandináv, ezen belül a finn ébredési mozgalmak, vagy a magyar református és evangélikus ébredés századunk negyvenes-ötvenes éveiben. Tömegesen ébredt föl az emberekben a vágy, hogy Istennel és egymással rendezzék dolgaikat. Blumhardt lelkeséről tudjuk, hogy sorban álltak az ajtaja előtt az emberek, hogy gyónjanak!) Napjaink karizmatikus mozgalmából (Hit Gyülekezete, Mahanaim, stb.) éppen ez hiányzik!! Van minden, ami megtéveszti a kereső embert, nyelveken szólás, szent nevetés, de nincs bűnfelismerés, bűnvallás!! Vallom tehát, hogy személyes megújulás, megtérés, egyházi megújulás nincs bűnfelismerés és bűnvallás nélkül! Lehet egy fogadkozás, vagy egy reform bármilyen jó szándékú, ha hiányzik belőle ez a felismerés, nem ér semmit, emberi erőlködés marad csupán.

A gyónásra tehát nekünk van szükségünk. Hogy egyszer végre odaálljunk Isten elé, és beismerjük ateizmusunkat, szertelenségünket, hitetlenségünket. Ha az ember gyógyulni akar, szembe kell nézni betegségével. Aki nem hajlandó elismerni, hogy beteg, még messze van a gyógyulástól.

Az igazi problémát még abban látom, hogy a mi protestáns gyónási gyakorlatunk teljesen egyoldalúvá vált. A reformátorok ugyanis megszüntették a magángyónás (fűlbegyónás) kötelező voltát. Ezt egyébként helyesen tették, mert erre kényszeríteni valóban senkit sem lehet. Megszűnt a kényszer, de a magángyónás lehetősége nem szűnt meg! Napjaink gyakorlata azonban az, hogy a keresztyének többsége megelégszik a közös gyónás lehetőségével (ami egyébként, ha őszinte, ugyanúgy hasznosnak tekintendő). S ebben az a veszély is rejlik, hogy könnyen automatikussá, gépiessé válhat és válik is biztosan sok esetben. Személyes tapasztalatom, hogy igen kevesen élnek a magángyónás lehetőségével. (És talán már a lelkesek többsége sem tud mit kezdeni akkor, ha valaki ilyen kéréssel for-

dul hozzájuk.) Tudatosítani kellene az emberekben, hogy Isten milyen csodálatos lehetőséget adott nekünk a magángyónásban. És nem kell elhallgatni azt sem, hogy nem csak egy lelkésznek lehet gyónni. Aki Isten megtért gyermeke, hirdetheti a bűnbocsánat ígését másnak is, a feloldozásban is. A magángyónás áldásairól így prédikált Luther 1522 börtönében:

„Nem engedem, hogy bárki elragadjon tőlem a magángyónást, és nem is adom oda a világ minden kincséért sem, mert nagyon jól tudom, hogy milyen erősödést és vigasztalást nyertem belőle. Csak az tudja, hogy micsoda erő van a magángyónásban, akinek gyakran kell harcolnia a sátán ellen. Már régen legyűrt volna az ördög, ha ez a gyónás nem tartott volna. Hiszen mennyi bizonytalan és homályos dolog van, amiben az ember nem tudja, hogy járjon el. Ha már most valaki olyan bizonytalan és nem tudja, mit tegyen, elmegy a testvéréhez, feltárja előtte nyomorúságát, elpanaszolja fogyatékoságait, hitetlenkedéseit és bűneit és vigasztalást, tanácsot kér tőle. Mert hiszen mit árt az, ha egy kicsit meg kell alázkodnunk és szégyenülnünk a felebarát előtt?... Mikor aztán vigasztalást kapsz testvéredtől, fogadd el azt és hidd, mintha maga Isten mondta volna neked... Nekünk sok bűnbocsánatra van szükségünk, hogy megerősödjünk és megvigasztaljuk gyenge lelkiismeretünket és félénk szívünket az ördög ellen és Isten előtt.”

Valóban nem könnyű elmondani valakinek, esetleg egy idegennek, még inkább egy ismerősnek mindazt, amit csak szégyellni lehet, ami nem vet jó fényt az emberre. De a gyógyulás, a szabadulás megéri a megalázkodást. Mert semmihez nem hasonlítható az az öröm, ami átjárja az ember szívét, mikor egyedül csak neki hirdetik a bűnbocsánat, amikor átéli azt, hogy Krisztus érte is életét adta, ő is számon tartott, drága gyermeke Istennek. És semmihez nem hasonlítható az sem, amikor egy elrontott életet lehet újra, előlről kezdeni, most már Istennel.

Lupták György

A kis pásztor és a nagy rabló

(karácsonyi jelenet)

Mesélő: Ezen az éjszakán, amikor a szegény juhlegelőt az égből jövő mennyei fényesség egészen betöltötte, a kis pásztor is meghallotta a jó hírt az Isten Fiának születéséről.

(Angyalok éneke)

Fölkelt, összecsavarta gyapjútakaróját, megtöltötte kulacsát tejjel, tarisznyájába kenyert és szonkát pakolt. Ez volt minden, amit ő az isteni gyermeknek ajándékként magával akart vinni. Nagy örömmel készülődött az útra.

Ezen a vidéken lakott egy nagy rabló is. Ő a barlangjából kinézve szintén látta a fényugarat a juhlegelő fölött. Távolról hallotta az ünnepi éneket is, de a szöveget nem értette.

Nagy rabló: Valáki ott ünnepelnek, én pedig itt ülök a barlangomban egyedül és a gyomrom korog az éhségtől. Oda fogok lopózni és megnézem: mit is rabolhatnak tőlük!

Mesélő: Éppen hogy a nagy rabló kijött a barlangjából; rögtön el is kellett rejtőznie egy nagy fa mögé, mert éppen előtte vonultak el a pásztorok, egyik a másik után. Ők nehéz kosarakat is cipeltek magukkal, tele mézzel és sajttal, hátukra pedig összetekert báránybőrt kötöttek, sőt egyikük báránykát is vezetett maga után.

(Pásztorok éneke)

Az utolsó sorban mendegélt a kis pásztor. Ő nagyon lassan ment, mert csomagjai nehezek voltak. Egyik kezében elemózsiás tarisznyát vitt, a másikban kulacsot és a hátán összetekert takarót. A rabló kileste, hogy a lemaradás a kis pásztor és társai között mind nagyobb lesz.

Nagy rabló: Ez nekem nagyon is megfelelő!

Mesélő: – gondolta a nagy rabló. A kis pásztor után osont és lesben állva várta az alkalmat, hogy rajtaüthessen.

Ezen az éjszakán azonban különös jöves-menés volt a környéken. A vidék szegényei nem tudtak aludni. Sokan még éjszaka is kimerészkedtek kuckóikból, az eget kémlelték s mondták egymásnak: „valami különösnek kell történnie ezen az estén”. Egy öreg apóka is éppen háza ajtaja előtt álldogált, mikor a pásztorok elvonultak előtte. Az öreg ember tenyerével veregette magát s fogai vacogtak a hidegtől. Fázott szegény.

Kis pásztor: – Hát veled meg mi van, mitől vacogsz ennyire?

Öregember: – Fázom, nagyon fázom. A hidegtől aludni sem bírok!

Mesélő: Ekkor a kis pásztor levette a hátáról a gyapjútakaróját és ráterítette az öreg emberre.

Kis pásztor: – Kérlek, fogadd el. Az Isten kicsi Fia biztosan egyetért veled, ha neked adom az ő takaróját.

Mesélő: Majd továbbindult. A nagy rabló pedig, aki a kis pásztor után osont így mérgelődött magában:

Nagy rabló: Elajándékozta a takarót, amit én akartam elrabolni.

Mesélő: Nem sokkal ezután a kis pásztor egy leánykával találkozott, aki kumyhója előtt ült és keservesen sírt.

Kis pásztor: – Mi van veled, kislány? Miért sírdogálsz itt magadban?

Kislány: – Nagyon szomjas vagyok! A szomjúságtól nem tudok aludni sem. És a kútig az út nagyon hosszú, s én félek a sötétben!

Mesélő: A kis pásztor ezt hallván, odaadta a kislánynak a tejjel teli kulacsot.

Kis pásztor: – Vedd csak el, s oltsd el szomjadat! Az Isten kicsi Fia biztosan egyetért veled, ha te a neki szánt tejet megiszod.

Mesélő: A lányka nagyon örült, de a rabló, aki a kis pásztor után osont még jobban bosszankodott magában.

Nagy rabló: Elajándékozta a tejet is, amit én akartam ellopni! Sietnem kell, hogy legalább a tarisznyáját elcsíphessem!

Mesélő: S ekkor, mivel már nagyon éhes volt, az ő éhes gyomra hangosan elkezdett korogni a halk éjszakában. A következő útkanyarulatnál előugrott a rabló és a kis pásztor előtt termett. A kis pásztor jól megnézte magának a rablót. Majd megszólította:

Kis pásztor: – A te gyomrod az, ami olyan szörnyen korog? Az egész úton hallottam ezt a korgást mögöttem. Te szegény ember, olyan sajnálnivaló vagy. Na itt van, vedd és egyél! Az Isten kicsi Fia biztosan egyetért veled, ha én az ő ételét neked adom!

Mesélő: A rabló ugyan elcsodálkozott, de nyomban enni kezdett, mert már nagyon éhes volt. Megette az összes kenyeret, hozzá a sonkát is, egy darabkát sem hagyott belőle. De az bosszantotta, hogy az ételt ajándékba kapta. Ő ehhez nem szokott hozzá.

Kis Pásztor: – Most már üres kézzel kell az Isten Fia elé állnom. De azért elmegyek és köszöntöm mégis és elmondom neki őszintén, hogy nagyon örülök az ő születésének.

Mesélő: És elmesélte a rablónak, amit a mennyei üzenetben hirdettek az angyalok.

(ének)

Mesélő: A rabló így gondolkodott magában:

Nagy rabló: – Ha az Isten Fia született meg, akkor biztosan sok gazdag ember jön össze és egy nagy ünnep lesz ott. Talán nekem is jut ott valami!

Kis pásztor: – Gyere velem! Menjünk együtt Betlehembe!

Mesélő: Nem kellett kétszer mondani a nagy rablónak, kapóra jött a hívás!

Amikor azonban megérkeztek a városba, a nagy rabló elcsodálkozott, mert ők csak egy szegényes istállót találtak, melynek ajtaján egyszerű pásztorokat láttak ki- és bemenni. És egy boldog édesanyát, aki báránynak gyapjából kis takarót szőtt a kisdednek és egy egyszerű ruházatú embert, aki deszkából éppen egy kis bölcsőt állított össze. Az isteni gyermek a jászolban feküdt egyszerű szalmán, kis pólyával betakarva.

Nagy rabló: – Ez elől a kisgyermek elől ettem én el a kenyeret és a sonkát?

Mesélő: Erre felállt a nagy rabló és elszégyellte magát.

Az anya, Mária rámosolygott a kis pásztorra, aki egyszerre megértette, hogy mégsem üres kézzel jött.

(ének)

Mária: – Nézd csak, kis Jézus, itt van egy kicsiny pásztor, aki hozzád jött, s egy nagy rablót hozott magával.

Mesélő: És Mária rámosolygott a nagy rablóra is, mire az egészen összezavarodott.

Nagy rabló: – Itt valami nem stimmel! Egy nagy rabló nem érez részvétet, nem kap sohasem ajándékot és senki sem mosolyog rá! Úgy tűnik én, én többé nem vagyok nagy rabló...

József: – Nekem pedig úgy tűnik, hogy te belőled lehetne egy nagy pásztor is! Te olyan erős vagy! Erős pásztorra mindig szükség van.

Nagy rabló: – Meg fogom kísérelni.

Mesélő: – mormogta a nagy rabló, aki tulajdonképpen már nem is volt olyan nagy.

Elbúcsúzkodtak és újra a juhlegelő felé vették az irányt.

Egy kis pásztor és egy nagy pásztor!

3. zsoltár

Ha kétségbeesésben jajt kiáltok
feleletet az Ismeretlen ad

Tekintetem megtörik a felszíneken
a semmi sípol ha a függönyt elhúzom

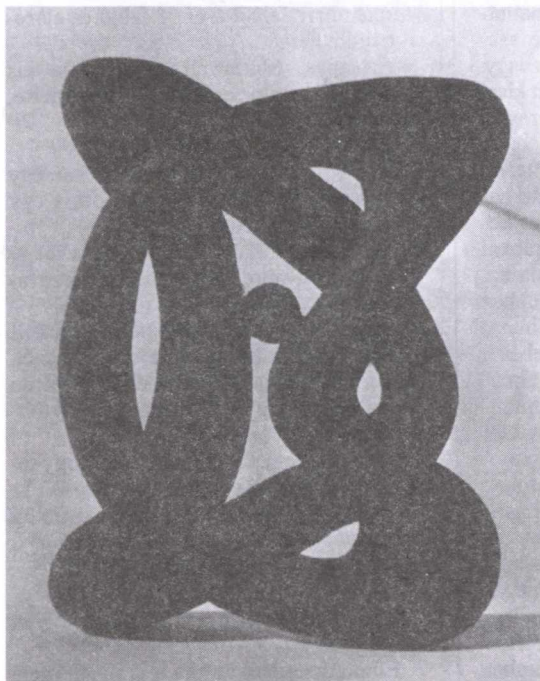
Fedd föl arcod Uram!

Az ismeretlen nem lehet céloom, utam,
menedékem – még halálom sem!

Simuljon előzékenyen lábad alá az út,
és támogassa meg szél a hátadat,
arcodat fűrösse fényében, s melegében a Nap,
és bő eső itassa szomjas földjeid,
amíg újból nem látjuk egymást Te meg én,
Isten tartson meg óvó Tenyerén!

Ha pihensz vánkosodon,
hajoljon Isten Hozzád
és tartson gyöngéden védő Tenyerén.
Fölfelé vezessenek utaid
és barátságos idő kísérje lépteid,
szél támogassa erősen a hátad
s ezen felül még azt kívánom,
hogy legyél már rég otthon az égben,
amikor az ördög észreveszi hiányod.

*Eisenbarth Kriszta
fordítása*

Nem show

Add, hogy szavaink
ne frázisok legyenek,
add, hogy mosolyunk
ne grimasz legyen,
add, hogy Imánk
ne show legyen
adj igazságot, valódiságot,
tisztaságot
és őrizz meg minket
az álszentségtől.

*Németből fordította:
Seifert András*

Garajszki József munkája

TE DEUM

Téged Isten dicsérlek
és hálát adok mindenért.

Hogy megvolt mindig a mindennapim
és nem gyűjtöttem másnapra valót,
hála legyen.

Hogy mindig jutott két garasom adni,
és magamnak nem kellett kéregetnem,
hála legyen.

Hogy értenem adatott másokat,
és nem kellett sírnom, hogy megértsenek,
hála legyen.

Hogy a sírókkal sírni jól esett,
és nem nevettem minden nevetővel,
hála legyen.

Hogy megmutattál mindent, ami szép,
és megmutattál mindent, ami rút,
hála legyen.

Hogy boldoggá tett minden, ami szép,
és ami rút, nem tett boldogtalanná,
hála legyen.

Hogy sohasem féltem a szeretettől
és szerethettem, akik nem szerettek,
hála legyen.

Hogy akik szerettek, szépen szerettek,
és hogy nem kellett nem szépen szeretnem,
hála legyen.

Hogy amim nem volt, nem kívántam,
és sohasem volt elég, aki voltam,
hála legyen.

Hogy ember lehettem akkor is,
mikor az emberek nem akartak emberek lenni,
hála legyen.

Hogy megtarthattam a hitet,
és megfuthattam a kicsik futását,
és futva futhatok az Érkező elé,
s tán nem kell a városba mennem
a lámpásomba olajért,
hála legyen!

Hogy tegnap azt mondhattam: úgy legyen!
és ma is kiálthatom: úgy legyen!
és holnap és holnapután és azután is

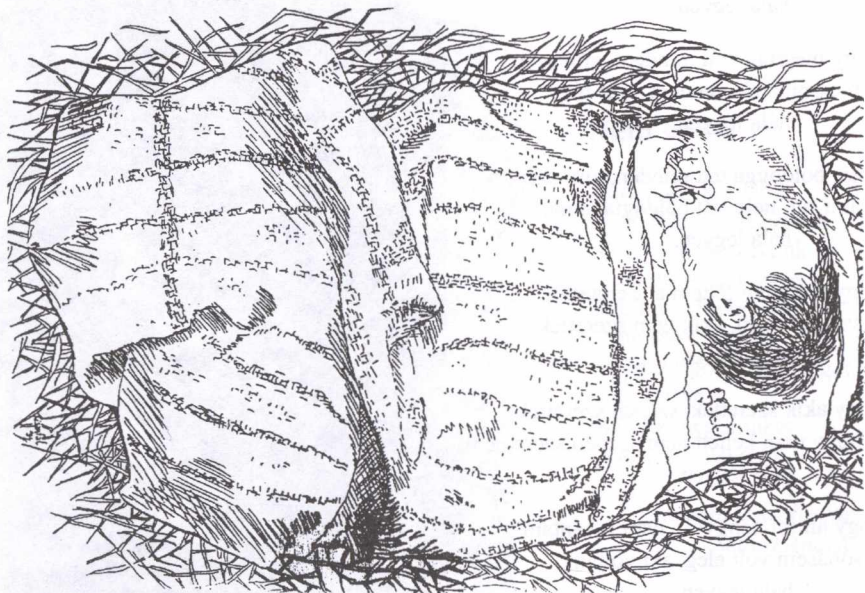
...és a földön békesség...

Pásztorok és bölcsek mentek hozzá. Két, egymástól gyökeresen különböző társulat. Egyik a júdeai éjszakából, a másik Napkeletről. Egyik a nyáj mellől, másik a tudományos életből. Az egyik üres kézzel sebtében, a másik ajándékokkal megrakodva hosszas előkészület után. Egyik a megélhetését hagyta a pusztában, a másik a könyvtárát biztonságos kőépületben. Az egyik Isten parancsára indult el, a másikat a tudásszomj, a felfedezés izgalma hajította. Az egyikhez beszélt az Isten, a másik a csillagok állásából fogta a jelt.

Az egyik üzenetet átadni ment, a másik hódolatát tenni. Az egyik csak néhány kilométert gyalogolt, a másik fél földrésznyi távolságot tett meg. Az egyik legfeljebb baglyokkal találkozott útja során, a másikat még király is fogadta.

Ami közös bennük, hogy mindkettő Betlehem felé tartott, és előbb, vagy utóbb, de megérkeztek Jézushoz. Pásztorok és tudósok, egyik ilyen – másik olyan ember, a másságot halálíg megszenvedtető és megszenvedő hóhérok, mi. Ennyi elég lenne: Elmenni egészen Betlehemig.

Bakay Péter

Kisantal Tibor munkája

Arvo Turtiainen

Év

Egy tál napfény,
két esős nap.

Szürke égen hófelhő késlekedik,

és aztán

egy reggel

átható süvítés

az ablakod alatt.

Elmúlt volna az év?

Tandori Dezső fordítása

Ennek születését
Mennyből lejövését
az angyalok éneklik

Istennek jó létét
Ránk áradt kegyelmét
Mindeneknek hirdetik

Fennszóval kiáltom
Dicséretét mondom:
Az Istent dicséritek!

Ez részlet egy 1629-ből származó régi magyar betlehemesből. Négy jelenetet tartalmaz, ideális ifjúsági csoportok számára (nem nagyon hosszú, gyönyörű nyelvezete van, könnyen megtanulható).

A teljes szöveget a KIE irodából lehet elkérni.

Időgép

Kategória: önismereti, szituációs játék
Játékosok: min. 6 fő

Idő: 20–25 perc (létszámtól is függ)

A társaságból mindenki felidézi, majd megpróbálja megjeleníteni öt vagy tíz évvel azelőtti önmagát. Igyekszik úgy járni, beszélni, mint öt vagy tíz évvel azelőtt.

A játék második részében „előre hajtjuk az időgépet”, és megpróbálják a játékosok elképzelni az öt-tíz évvel későbbi önmagukat. Jó, ha el is játsszák! Egyenként is lehet, de egy összeszokott társaságnál még jobb (és érdekesebb, viccesebb), ha egymással kapcsolatot teremtenek a megfiatalodott – megöregedett résztvevők.

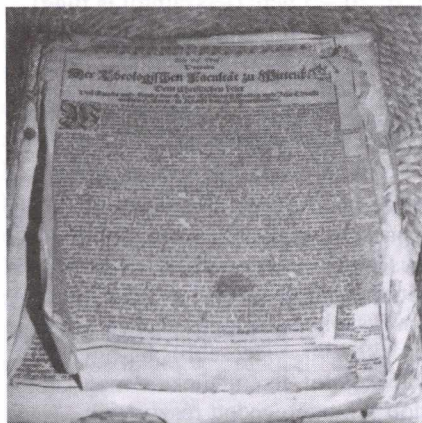
A játék akár egy beszélgetéshez is segítség lehet, amelyben a múltat, jelent, jövőt: a „honnan jöttünk?”, „kik vagyunk?”, „hová megyünk?” kérdésekről gondolkodnak a résztvevők.

Zsó

Szánthó Imre
munkája

Három teljesen különböző könyvet szeretnék most ajánlani, mert talán ajándéknak is megfelelő, s lehet úgy választani, hogy mind az ajándékozóknak, mind annak, aki kapja örömet okozzon.

E. H. Fosdick: A szolgálat értelme

Valójában egy bibliatanulmányozó sorozatot vehetünk a kezünkbe. 10 héten keresztül naponta olvashatunk egy-egy elmélkedést, valamint egy heti gondolatsort is az olvasottakhoz.

Amellett, hogy komoly bibliatanulmányozást igényel ez a könyv, hatalmas lehetőség egy-egy igen fontos témát ilyen módon végigelmélkedni, hogy beépülhessen az életünkbe, s valóban részévé váljon gondolatainknak.

A szolgálat ma alapkérdés a megtérésre jutott fiataloknak. Ugyanis szolgálat nélkül egy idő után mindenki „besokall” a tanítasoktól, hiszen azokat meg kell élni! Ezért igen fontos olvasmány ez a könyv. Mert van értelme a szolgálatnak!

Harmat kiadású könyv. 1447 Budapest, Pf. 521.

Harro Van Brummelen: Istennel az osztályteremben

Elsősorban pedagógusoknak, de minden hitoktatóknak is szól ez a könyv, illetve mindenkinek, akit érdekel a keresztyén nevelés, ha csak egyszerűen a saját gyermeke miatt is.

Igen sok kérdés van afelől, hogy lehet-e a hitet tanítani, vagy egyáltalán hogy lehet nevelni a hitben egy-egy gyermeket, fiatalt. Az ún. keresztyén pedagógiáról van szó. Alapmű a könyv, amely olyan szerzőtől kerül most kiadásra, aki nem 40 év után hírtelen lett keresztyén pedagógus, hanem a maga folyamatában követte a nevelést és a társadalmi változásokat keresztyén szemmel.

Igen fontos eligazításokat találhatunk ebben a könyvben.

A. C. S. I. Keresztyén Alapítvány. 1182 Budapest, Óhuta u. 46.

Simon András: Szeretközelségben

Aki ismeri a szerző eddigi csodálatos grafikáit, rajzait, az nagy örömmel fogja kezébe venni most gondolatait is. Mert a grafikus vall a maga keresztyénségéről, kereséséről, és a szeretet megtapasztalásáról, annak próbáiról, gazdagságáról. Ízelítőként hadd álljon tőle itt néhány sor:

„...tükör által...”

Keresztyén életünk külső cselekedetekkel való tapogatózás és araszolgatás a Megragadhatatlan felé, miközben átélhetjük, hogy az elérhetetlennek látszó Isten a bensőnkben lakik és szeretetével betölti lelkünket. Ebben az alázatra tanító ellentmondásban telik el földi életünk, amíg a színről-színre látás örömeiben valóban megismerjük Isten szeretetét.

A könyvet karácsonyi ajándékként is szívesen ajánlom, mert igényes kiállítású, kincsetek rejtő könyv.

Szegletkö Kiadó. Kapható minden római katolikus könyvesboltban.

Ablonczy Margit

Halacska könyvek – Emberek a Bibliában

A Harmat Kiadó új sorozata kisgyermeknek szól: nyolc kisméretű, színes képeket és rövid szöveget tartalmazó füzetből ismerhetik meg a Biblia nyolc fontos szereplőjének élettörténetét. (A sorozat tagjai: Ábrahám, Anna, Ruth, Jónás, Keresztelő János, Péter, Pál, Dorkász.)

Milyen jelentősége van a számoknak a Bibliában? Anélkül, hogy „számmisztikába” kezdenénk, érdemes a megértés kedvéért néhány fontos számot megjegyeznünk.

1 – mint a tökéletesen teljes, azaz az egy Isten száma. Épp ezért az egy-ség is csak tőle és általa lehetséges, s az lesz számunkra is a tökéletesen teljes.

2 – a szétválasztás száma. Mondhatnánk így Czako Gáborral, hogy „a kettő kevesebb, mint az egy”. Ezért keresi az ember mindig mindenben és mindenkivel kapcsolatban a csodát, az egység megélését. A kettő különbséget tesz, választás elé állít, vagyva, igen és nem.

3 – a hármas egység, valamely dolog lényegének száma. Végiggondolhatjuk a Szentháromság egységének titkát is, de ugyanez vonatkozik a gonoszság teljességére is a Jelenések könyve 13. részében.

4 – a földre vonatkozó egész, mely részletezve átfogja annak teljességét. A négyféle talaj, a négy evangélium, a dánieli négy világbirodalom, vagy a négy lovas képével.

5 – az emberi feladatok, szükségletek száma. A kéz ujjaival megegyezően, a mózesi könyvek, a jánosi iratok száma, de az öt sima kövecske Dávid kezében, vagy az öt kenyér a 5000 megvendéglésénél, az öt oszlopcsarnok a Bethesda tavanál, s még a páli figyelmeztetés is: „Inkább akarok öt szót szólni értelemmel...”

6 – az ítélet, az ellenségeskedés száma, a majdnem jó. A hat munkanap, mely a hetedik nélkül csak robot, de akár a 666 is, mely háromszor hatos s a gonoszság száma, mely megítéltetik.

7 – a teremtés teljessége, Isten munkája az ember számára, a szentség száma a Bibliában. A hetedik nap, a hétszeres bűn megbocsátása, Ábrahám hétféle áldása, az a 7 név, amellyel Ésaia nevezi a Lelket: És. 11,2. De a Jelenségek könyvének hetesei is ide tartoznak: 7 gyülekezet, 7 pecsét.

8 – az újjáteremtés száma. Az új kezdetek, melyeket azután az egyháztörténelem is átvett a nyolcágú csillag és a nyolcszögletű templom-keresztelődmedence jelképében. A Bibliában a 8 boldogmondás, a 8 „En va-

gyok” mondas, a körülmetélés időpontjában (8. nap), Dávid, mint nyolcadik gyermek.

10 – a nemzetek száma, a felelősség, a próbák száma. Akár a 10 parancsolattal is kezdhajtuk, s ezután rögtön következnek a tizedfizetés szokása. Tíz napot kértek Dániel és barátai, tíz girát kapnak Lukács szerint a szolgálak, a tíz szűz, akik várják a vőlegényt, s a szmirai gyülekezet, melynek tíz napig kell a nyomorúságot elhordoznia.

12 – a választottak száma. A 12 törzs, de a 12 tanítvány is ezt jelzi, s hogy a mennyei Jeruzsálem alapmértéke is a 12.

40 – a felkészítés száma. Mózes életének negyven éve a pusztában, ill. előtte negyven a fáraó udvarában. De ugyanez Illésnél is negyven nap, valamint Jézus pusztában töltött 40 napja is ide sorolódik. Jónás által is 40 napot ad az Úr Ninivének, de Jézus is feltámadása után 40 napig van még tanítványaival.

1000 – Az Istenre utaló nagyság száma. Jelentés mindig számolhatatlanul sok. – Isten alá rendelve. Az angyalok számát fejezi ki sokszor az ige vele, de ide tartozik az 1000 esztendő annyi, mint egy nap, valamint a Krisztus 1000 éves uralkodása is.

Természetesen a számoknak önmagukban is van jelentésük, s nem szabad túlmagyarázni sem a jelképes értékeket. Talán azért érdemes ezt mégis végiggondolni, hogy az igében szereplő számértékeket valóban Isten titkainak kell tekintenünk, s nem szabad számolgatni az ő visszajövetelét, sem azoknak hinni, akik visszaélve a számértékekkel másokat ijesztgetnek vagy tévhitésbe bocsátkoznak a krisztusi 1000 éves uralom felől, vagy a 144 000 számával (ez a szám $12 \times 12 \times 1000$, azaz az ŐSZ és ÚSZ választottainak száma szorozva Isten nagyságának számával, de ha nem jelképesen számolom, akkor is Izrael törzseinek 12×12 000 tagja, a mennyországot öröklők száma, melyhez semmi köze egy XIX. sz.-ban alakult szekta magyarázatainak!).

Kérjük Isten bölcsességét az ige megértéséhez!

Ablonczy Margit

A New Age és a korszellem 1.

I. A korszellem elemzésének szükségessége

1. Tudomásul kell vennünk, hogy az Egyház e világban él, és a keresztyénség története és jelene elválaszthatatlan a világtörténelemtől, a társadalmi változásoktól, sőt a korszellemtől is.

2. A korszellem befolyása nem csak közvetlenül, hanem közvetetten is érvényesülhet, bár ez utóbbi lehetőséggel ritkán számolunk: pl. ha a szabadelvűség az Egyház egy részében (közvetlenül hatva) a normák botrányos fellazulását okozza, akkor a korszellem befolyása az Egyház más részében (közvetetten) merev törvénykezést vált ki. Mindkettő a keskeny út padkája.

3. Ismerni kell a körülöttünk élő felebarátaink gondolkodását, illetve az őket befolyásoló vilásképe(ke)t, ez a meggyőzésnek sokszor nélkülözhetetlen része.

4. Az Egyház feladata koronként újrafogalmazni ugyanazt a régi evangéliumot, s ha csak elmúlt generációk hitvallásait ismétlgeti, üzenete az élők füléhez nem jut el; nem a miénk az Üzenet, de hithű és korszerű megfogalmazása, az újabb és újabb kihívásokra való megfelelő generációról generációra a mi feladatunk.

5. A keskeny úton el lehet és kell kerülni a kritikátlan nyitottság és a criticista zártság végleit, mert (1Kor.9:20)

– ha mindenáron alkalmazkodni akarunk, akkor korszerűsködő nyitottságunkkal az Üzenetet, a Jó Hírt át is értelmezzük, és nem csak újrafogalmazzuk (zsidóvá vagy görögé lesz a keresztyén, de a zsidó vagy a görög nem lesz keresztyénné),

– ha minden elől elzárkózunk, akkor a másik emberre képtelenek vagyunk odafigyelni, hozzá alkalmazkodni, kérdezni, s érzéketlenül csak mondjuk a magunkét (a keresztyén keresztyén marad, de a zsidó is zsidó, és a görög is görög marad).

Összegezve: szükségés korunk társadalmi-szellemi folyamatainak a kutatása és megértése, hogy megértsük az Egyházon kívül és azon belül történő eseményeket is, és jól reagálhassunk rájuk.

II. A New Age filozófia üzenete világunkban

1. A New Age jövőképe így foglalható össze: itt a Vízöntő Korszaka, spirituális evolúciójában az ember végre kinő kiskorúságából és hibáiból, végre úrrá lesz a gazdasági, társadalmi problémákon, a körülményein. A megálmodott új társadalom felépítése: hierarchia mentes, azonos szintű helyi központok hálózata (network).

2. A New Age filozófiai alapelvei tömören: minden egy (monizmus), minden isten (panteizmus), minden oké (optimizmus). Ha minden egy, lényegében minden isten, és mert isten jó, minden jó. A bajok, bűnök kizárólag bizonyos neveltetési hibákra, illetve a körülményekre vezethetők vissza, mert/tehát az ember eleve jó.

3. A New Age filozófia szerint a vallások mind közös forrásból: istentől erednek, s ugyanoda: istenhez vezetnek, csak különböző utakon. Minden vallás ugyanarról az istenélményről beszél, csak a megfogalmazás más. Az új szinkretista vallásosság lényege az önmegvalósítás, ami a fentiekből következően nem más, mint istenmegvalósítás. Mindenki a maga valóságát teremti meg: mindegy, miben hisz, csak higgyen valamiben.

4. A New Age a keresztyén üzenetet és a bibliai szókincset átértelmezi: az Isten nem rajtunk kívülálló természetfölötti személy, hanem igazi vagy mélyebb énünk, egy a meditáció által megvalósítandó tudatállapot. A Megváltó Jézus Krisztus csak egy a Mesterek, az emberiség Nagy Tanítóinak sorában (mint Krisna, Buddha, Lao Ce stb.). A Szentlélek misztikus erő, okkult képesség. Az imádság meditáció vagy pszichotechnika stb.

5. A New Age messianizmus szerint az Új Kort minden vallás közös, együtt várt messiási figurája vezeti be, illetve teljesíti ki világméretekben. A megjelenő messiásisok vallás közös váradalmát testesíti majd meg: ő lesz a zsidók Messiása, a keresztyének Jézus Krisztusa, a buddhisták számára Maitreya, a siitáknak a Mahdi stb. Ugyanakkor egyes „tipikusan newage-es” szinkretista

kultuszok, pl. a Bahá'í vallás és Moon Egyesítő Egyháza visszatért, illetve jelen levő messiást hirdetnek.

6. A New Age mozgalom hatásának, jövőbeli szerepének megítéléséhez először sok mindent figyelembe kell venni. A kritikusok egy része hajlamos a mozgalmat túlértékelni, és egy közeli világdiktatúra ideológiai alapjának kiképzni. Ennek a következő érvek mondanak ellent:

– A New Age csak egy a korszellem vele ellentétes szellemi áramlatai között, és kérdéses, hogy az erőviszonyok e mozgalom javára szólnak-e.

– A New Age túlságosan összetett szellemi áramlat, és korántsem olyan kikristályosodott világnézet, mint ahogy sok keresztény kritika idáig összefoglalta, rendszerezte. Csak az utóbbi évtizedben jött létre egyikét elszigetelt egyházi jellegű formáció (Church of Jesus Christ of the New Age), illetve adták ki a nagy New Age Lexicont.

– A korszellemet, korunk képlékeny, bonyolult újjavallásos áramlatait alig tucatnyi bestselleríró lovagolja meg, és ötvözi hangos, nem veszélytelen spirituális keverékké.

– A valóban társadalomalakító eszmék részletes kidolgozást, intézményrendszert és tömeges elfogadást követelnek meg. A mozgalomnak azonban nincs központja, nincs vezetősége, nincs átfogó egyházi vagy politikai jellegű szervezete, intézményrendszerre, nincs közösen elfogadott, mindenki számára mértékadó hitvallása, etikája.

– A tanítás nem egységes a mozgalmon belül (az, hogy néhány mondatban összefoglalható, ami közös, nem feltétlenül jelent egységességet, utalhat az egység minimumszintjére, elégtelenségére is).

– Igaz, hogy a New Age a maga hangosságával az USA-ban és Európában a modern ember szellemiségének részévé kezd válni, de a nyugati társadalomok kívüli ismeretlensége nem teszi alkalmassá arra, hogy egy világdiktatúra szellemi alapjává váljon, bár sok keresztényen végidő-specialista ilyesmire figyelmeztet.

– Még korántsem dőlt el, hogy – a kor pogány, misztikus, szink-retista újjavallásosságával harmonizáló elemeken túl – a New Age specialitása, azaz utópiája mennyire képes beépülni a közgondolkodásba, és főleg a társadalom irányító rétegének világnézetébe.

– Még nyugaton is kérdésessé válik a New Age asztrológiai ihletésű, tehát determinista jövőképeknek a vonzereje és mozgatóereje, egyrészt mert a dolgok a nyugati ember számára nem történnek, hanem csinálni kell őket, másrészt pedig mert a nyugati ember gyors változásokhoz van szokva, gyors változásokat akar, és képtelen asztrológiai távlatokban gondolkodni és tervezni.

– Egy alapvetően relativista filozófia megvalósulása és hatása a társadalomra és a kultúra egészére beláthatatlan következményekkel járna, mindent felforgatna, és ezt minden felelős gondolkodású politikai, jogi, gazdasági szakember sejti.

Összefoglalva: a mozgalom megértéséhez és a vele szembeni megfelelő reagáláshoz szükséges annak meglátása, hogy mi közös a New Age-ben és a korszellemmel, illetve hogy mi az, ami a New Age mozgalom specialitása, s nem a korszellemé. Az elemzésből úgy látom, a New Age sajátja a nevében is benne van: egy új utópia. Minden más a korszellem része, és nem a New Age mozgalom sajátja.

III. Adalékok a New Age mozgalom megértéséhez

1. Ezredforduló előtt állunk.

Az ötszáz- és ezredéves évfordulók az európai történelem során mindig óriási, szinte apokaliptikus feszültségeket és váradalmakat hoztak magukban, mert a keresztény háttérű kultúra kezdetben és végben gondolkodik (míg az ázsiai végtelen korszakok időtlen folyamában). A korfordulók világgépére mindig az „ez már a vég!” és az „újnak kell jönnie!” életérzése nyomta rá a bélyegét.

2. Kultúrforduló idején élünk.

A kereszténységet – mint a kultúra meghatározóját – a felvilágosodással kezdődően leváltotta az ész (racionalizmus), az anyag (materializmus) és a tudomány (szcientizmus), illetve a társadalom (kommunizmus) kultusza. Ezen izmusok elterjedése, részleges megvalósulása, csődje, illetve romboló hatásának felismerése után olyan szellemi vákuum keletkezett, amit sok minden igyekszik betölteni:

– a kereszténység előtti vallások többé-kevésbé modernizált formái: ez a neo-paganizmus (táltosok, druidák, boszorkányok, Wotan, Gaia stb. visszatérése)

– a kereszténység alatti vallásosság: neokultizmus (tarot, tenyérjósítás, mágia, asztrológia, spiritizmus, őshagyományok stb.)

– a kereszténység melletti vallások (főleg a keleti misztika, illetve új szinkretista kultuszok).

Összefoglalva: hazánkban az elmúlt negyven évben kimondva vagy kimondatlanul uralkodott a nincs miben hinni elve (ti., hogy ne higgyünk semmi természetfeletti-ben, higgyünk a társadalomban). Most viszont az van a levegőben, hogy bármiben hihetsz, a lényeg, hogy higgy valamilyen! Kínálat pedig van. Főleg evilági és túlvilági, illetve a kettő keverékei.

3. Determínált világgépek.

A kor- és kultúrforduló világgépének kerete sors-, vagy inkább végzetszerű, determinált. Az ősi asztrológiai világgép szerint az állatöv jegyei kb. 2140 évenként egyet fordulnak, s a nekik tulajdonított hatásnak megfelelően a világ is változik. E szerint a Halak jegyét és korszakát (egyészámítások szerint a hatvanas években) felváltotta a Vízöntő korszaka (jele ez: ♒).

a) A New Age egyes hirdetői a Halak korszakát a kereszténység lejárt korszakának titulálják, méghozzá a hal őskeresztény szimbólumra hivatkozva, ami a görög ikthüsz, azaz „hal” szóra utal. Közben elfelejtik, hogy a hal nem egyenlő a Halakkal. A görög szó csak egyszámban van (hal), egyes betűi révén pedig egy hitvallást foglal össze (latin betűkkel: Iésous CHristos Theou Yios Soter, azaz Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó).

A Halak jegyet ezzel szemben két, egymással ellentétes irányban úszó hallal ábrázolják: ♃, és a szimbólumhoz tartozó spekulációknak, illetve az ezek hátteréül szolgáló világgépnek semmi köze a kereszténységhez.

b) Az asztrológiai világgépet és az asztrokultuszt az Ószövetségi Szentírás tanúsága szerint a teremtő Isten büntette (5Móz. 4:19 stb.), hiszen már a teremtéstörténet is arról tanúskodik (méghozzá a Kr. e. évezredek asztrál-kultuszai közepete), hogy a csillagok fizikai törvényeknek alávetett fizikai tárgyak, és nem sorshatalmak.

Az asztrológia Isten Népe számára azért volt tilos, mert e világnézetet magáévá téve

az ember a Teremtő helyett teremtett dolgoktól függőnek hiszi magát, s képes azt természetfeletti erőként, démonként, angyalként imádni és félni.

IV. Az Új Kor világgépe: ellentmondás-halmaz

A korfordulók életérzése összetett és feszültségekkel teli, hiszen a változatos jövőképek az emberi szemmel előre látható, s ezért ellentmondásos lehetőségek spektrumát mutatják be. Egymás mellett találunk olyan egymásnak ellentmondó izmusokat, szellemi-, sőt politikai irányzatokat és mozgalmakat, mint pl.:

– kultúrevolucionizmus (most végre fel-nő az emberiség!) és -katasztrófizmus (el-pusztítjuk magunkat!)

– kultúroptimizmus (a jövő csak jobb lehet!) és -pesszimizmus (csak ismételjük a múlt hibáit!)

– kultúraktivizmus (a jobb jövőért meg kell küzdeni!) és -passzivizmus (nincs mit tenni, a dolgok történnek!)

– kultúrvalizmus (a túlélés minden! mindent túlélünk!) és -szuicidium (pusztuljon hát el minden minél előbb!).

Bármelyik irányzatot vesszük is azonban szemügyre, mindegyik az emberi kultúra globális válságának tényéből indul ki. A New Age mozgalom sajátos spirituális kultúrevolucionizmust hirdet.

Az Új Kor képe: a jelen kórképe.

Az állítólagos csúnya múlttal egy szép jövő vagy szebb jövő van szembeállítva. A meghaladni vélt múlt azonban tulajdonképpen a múlt öröksége: a jelen, annak minden problémájával együtt, s a jövő sem tartalmaz mást, mint megoldási javaslatokat a jelen problémáira:

a) A racionalizmus, az ész (ráció), a beszéd (verbalizmus) eluralkodása elnyomja az ember belső világát és ahhoz kötődő belső értékeit, általában az érzelmeket, az egész lényünkkel való átélést stb.

– Mivel kielégülni nem tudó létszükségletről van szó, szinte természetes korunk emberének miszticizmusra, antiintellektualizmusra való hajlama, akkor is, ha ez a kompenzálás ugyanolyan végletes, mint a racionalizmus és az intellektualizmus.

Ez a szellemi légkör teremti piacot az ezoterika, misztika, gnózis, okkult tradíciók, tudományok stb. és a New Age számára is.

– Valószínűleg a racionalizmus okozza az Egyház egyik részében eluralkodó teológiai mindentudást (amikor nincsenek hit-titkok, misztériumok, Isten sem tud újat mondani), illetve a gyülekezetek agyonprédikáltságát, észzhitét, ugyanakkor szívbeli, érzelmi szárazságát, átélésihiányát. Ugyancsak ez állhat az Egyház más részében – a másik végletet képviselő – élményközpontú, józanságot nem ismerő, rajongó hitélet mögött. Mindkettő a keskeny út padkájának tűnik.

b) Az aktivizmus, a tevékenység (akció), a teljesítményorientáltság uralma túlszervezettséget, gépies életvitelt, működő kapcsolatokat, illetve túlhajszoltságot eredményez, ami együtt nem hagy teret a testi-lelki pihe-nés, kikapcsolás, a belső csönd, az önma-gunkkal (és egymással) való kapcsolat szá-mára.

– Ismét csak létszükségletről van szó, ezért természetes korunk emberének menekülése az individuális passzivitáskultúrába (tévé, relaxáció), illetve a New Age centru-mok, kiadók által kínált meditációs- és jóga-kurzusokba.

– Ugyancsak valószínű, hogy az akti-vizmusnak szerepe van abban, hogy az Egyház egy részében a közös és egyéni istenkapcsolat túlszabályozott, személyes-séget és spontaneitást nem, vagy alig meg-eendő program lett, amely nem hagy helyet és időt a közös vagy egyéni Isten előtti, Ige fölötti meditációra: az áhítatra, az elmé-lyülésre, illetve a Lélek szabad munkál-kodására való figyelésre, vagy az Isten je-lenlétének megtapasztalása számára. Az is valószínű, hogy ez a helyzet teremt keres-letet az istenélmény torzult, pszichés pótlé-kainak.

c) A civilizáció, a városiasodás elidege-níti az embert a természettől, a másik embertől (elszigetelődés, tömegemberré válás), a túlszabályozott életvitelben beszűkül-nek a kapcsolatok, a kapcsolat- és az önkifejezésformák, eluralkodik az ételte-rületenkénti (munkahelyi, családi, gyüleke-zeti) álarcviselés vagy én-hasadás, szétesik az egyes ember maga és a családja, közösége.

– Mivel pedig e létszükségletek sem elé-gülhetnek ki, e civilizációs betegségek ellen természetes reakcióként különféle ember- és természetvédő mozgalmak, új pszicho-

terápiás módszerek és kapcsolatkezelő ma-gatartástréningek sora jött létre, köztük ter-mészetesen a New Age kifejezetten okkult, vagy fél-, illetve áltudományos terápiái is.

– Megvizsgálandó, hogy az Egyház nagy része e mozgalmak küzdelmébe miért nem kapcsolódott be, illetve mennyire kellene bekapcsolódnia, hirdetve és gyakorolva a te-remtett világerét és az egymásért, önmagun-kért való felelősséget. Talán újragondolásra szorul az is, hogy a keresztyén lelkigondo-zás a pszichiátria erőfeszítéseit mennyire se-gít(het)i, hogy ezen a területen a hívők mennyire vannak jelen, az eredményeket megvizsgálva a jót megtartjuk-e, vagy min-dent tagadva, kivonulva csak ítélkezünk a terápiás módszerek fölött, sőt közösségeink-ben termeljük az „ekleziogén neurotikusok-at” (az egy gyülekezetben lelkileg megbete-gedetettek).

A legnagyobb kérdés azonban az, hogy ma, ebben a helyzetben a keresztyén közös-ség milyen mértékben hiszi, éli és hirdeti Jézus egyént és társadalmat is (!) átformálni képes hatalmát.

Összefoglalva meg kell tehát látnunk egyrészt azt, hogy a kor problémái az Egyházban is hatnak, közvetlenül és közve-tetten is, másrészt pedig azt, hogy az embe-rek a kor embertelen hatásai elől vagy mene-külnek, vagy pedig e negatív hatásokat kie-gyensúlyozni (kompenzálni) igyekeznek. Nyilvánvaló továbbá, hogy nem csak a világ és az emberek helyzetétől, hanem az Egyház állapotától is függ, hogy az emberek milyen izmusba, mozgalomba, kultuszba kapaszkodnak bele – Jézus helyett.

V. Nem minden a New Age mozgalomé, amit hirdet

A New Age nem egyenlő a korszellem-mel, csak meglovagolja azt, abból él. Ha a korszellem nem volna olyan, amilyen, a New Age sem létezne, legalábbis nem érne el ilyen sikereket.

A New Age tipikus izmusait, jelszavait a problémás izmusokkal szemben, és az eze-ket kompenzálni akaró izmusok között talál-juk. Meg kell kísérelni szétválasztani magát a korszellemet annak egyik mozgalmától, éppen azért, hogy még jobban lássuk, mi-lyen mélyek az összefüggések.

1. Egy részüket – nem is csak bibliai, ha-nem akár humán szempontok s a hétköznapi

tapasztalat alapján is – kritizálni lehet és kell (pl. a valóban nevelő hatású, tanulmányos meséket felváltotta a szimplán brutális, mágiikus sci-fi, a túlvilágot felváltó földönkívüli világ fantasztikuma, aminek a romboló hatását az „új mítosz teremtésének” funkciója sem csökkenti).

2. Más részük fölött viszont nem lehet, illetve nem szabad olyan könnyen ítéletet mondani. Fontos látni, hogy egy korszerű izmus – csak azért, mert a New Age jelszavai között is szerepel, vagy egy new-age-kritikai felsorolásban ott található

– nem feltétlenül keresztényellenes vagy elvetendő „világi dolog” (elszigetelődés helyett közösségi élmények keresése);

– az erőfeszítések egy része egyetemes emberi kötelesség (pl. a természet védelme);

– ezeknek a menekülési, kiegyensúlyozási útkereséseknek jó része jogos, természetes emberi reakció (ld. túlhajszoltág helyett passzivitáskultúra: tévé, autogén tréning).

3. Ugyanilyen fontos látni, hogy nem egyszerűen egyes fogalmakra, izmusokra kell nemet mondanunk, mert ugyanaz (!) az izmus:

– életerülettől függően fejthet ki negatív (sőt keresztényellenes), vagy éppen pozitív (mindenki számára jó és hasznos) hatást, és

– érvényesülésének mértékétől függően lehet elfogadható, pozitív hatású, vagy keresztényen szempontból elfogadhatatlan, negatív hatású.

Pl. a „holizmus” [egész-ség] mint antropológiai szemlélet a gyógyászatban a beteghez való hozzáállásra s így a gyógyulásra pozitívan hathat, ún. nem pusztán biológiai lényként, azaz tkp. állatként, hanem lelki, szellemi dimenzióval is rendelkező lényként kezelik –, de hogy milyen szellemiséggel támogat(hat)ják, az más kérdés, az orvos világnézetétől (is) függ. Ugyanakkor az ökonómiai holizmus a gazdasági életbe a globalitás szempontját viszi bele és hatása pozitív, amennyiben a helyi érdekek szűklátókörű érvényesítésével szemben lép fel, mert például az amazonaszi fakitermelés az egész légkörre negatív hatással van, de a gazdasági egységesülés alapján egy politikai világegység elvévé válva már veszélyes utópi irányelvévé válhat.)

4. Ezenkívül megfigyelhető, hogy a

kompenzációs, menekülési kísérletek izmusai

– általában jogosan végtelenek (ld. racionalizmus ellen miszticizmus);

– ugyanakkor közülük némelyik csak látszólag következetes, ill. a váltás folyamata lassú (pl. a techno-optimizmus, a technika mindent megoldó voltába vetett hitet csak látszólag váltja le egy másik izmus, ti. a pszicho-optimizmus, a lelki erőkre, képességekre vetett hit, hiszen ez utóbbi is vagy miszticizál, vagy csak „pszicho-technikáig”, sőt „vallás-technológiáig”, tehát egy technicizálásra hajlamos emberkép jutott el – legalábbis ami korunk populáris alternatív terápiáinak nagy részét illeti).

5. Az egész témakörre jellemző, hogy a jó keveredik a rosszal, az igaz a hamissal, az elfogadható az elfogadhatatlannal.

Erre jó példa a természetgyógyászat, amin belül a természetadta, kémiai, fiziológiai utakon ható és ellenőrizhető, elfogadható gyógymódok, gyógyszerek mellett gyakran az okkult világképen alapuló, okkult erőket felhasználó gyógymódok, is megtalálhatók. Mégsem magához a természetgyógyászathoz (annak kémiai, fiziológiai hatásmechanizmusához) tartozik a szolgáltatások közt előforduló delejezés, jóslás stb., hanem az adott természetgyógyász személyiségéhez, de ahhoz sem feltétlenül. Ezért úgy látom, hogy csak mert többségük ilyesmivel is foglalkozik, nem lehet az egész ügyet kidobni az ablakon, illetve nem szabadna ezeket a bizonytalan határterületeket (pl. reflexológia, bio- és pszichoenergetika, akupunktúra, halálközeli élmények stb. kutatása) teljesen átengedni a misztikumra nyitott s ezért e jelenségeket misztikusan, nyitottan interpretáló kutatóknak.

Összegezve tehát: minden kereszténynek a maga élet- és szakterületén meg kellene tanulnia megvizsgálni és szelektálni, hogy a korszellem által diktált izmusok közül melyik, milyen területen, milyen mértékben, milyen hatást gyakorol(hat). A cél megtartani a jót (és csak a jót), illetve elvetni a rosszat (és csak a rosszat).

Ez nem egyszerű dolog, nem megy lelki és szakmai harcok nélkül. Mégis, éppen mert hiszünk, vághatunk bele bátran minden témába. A feladatunk megtanulni eligazodni, ami viszont csak nyitott szemmel lehetséges.

VI. Az Új Világ: Egy Világ

Korunk ellentétes tendenciái közül a legszembeszökőbb a szét-, illetve felaprózódás, és ezzel párhuzamosan az egységesülésre való törekvés. Az Új Világ, illetve korunk egygye akar lenni politikai, gazdasági, illetve kulturális és vallási téren is.

Hirdetik ugyan a sokszínű egység elvét, de ez csak az egyes színek (kulturák, vallások) békés egymásmelletti egymásról-nemtudásának esetében, az információáramlás világméretű befagyása esetén érvényesülhetne.

A trend azonban az ellenkezőjét mutatja: ez a századunkban nagyon felerősödő folyamat már megállíthatatlan, és alapjaiban hátrózza meg a társadalom és a gondolkodásmód fejlődésének irányát.

Bár ez a rövid tanulmány elsősorban világnézeti-vallási szempontból vizsgálódik, ki-ki a maga szakterületén (tudomány, művészet, pedagógia stb.) belül nagyjából ugyanezt a folyamatot figyelheti meg. Néhány kulcsszóval így foglalható össze:

a) Információ-dömping: az információ gépi áramlása és feldolgozása egyre gyorsul (könyv, computer), ugyanakkor az ember számára a feldolgozás szinte lehetetlenné válik. Ha például bemegyünk egy könyvesboltba, ott több tucatnyi ősi, titkos tradíciót, vagy új és integrált világnézetet néhány száz forintért megismerhetünk –, de kinek van erre ideje és energiája?

b) Pluralitás: az adott kultúrában eddig egyedül ismert és elismert kulturális elemek és értékek mellett számos más kultúra világnézeti, erkölcsi, vallási elemei és értékrendszerei jelennek meg, sőt kérnek maguknak helyet az adott (pl. az európai) kultúrán belül. Amikor ez az egymásmellettség elfogadottá, sőt normává válik, akkor beszélhetünk kulturális és világnézeti pluralizmusról.

Könyvesboltbeli példánknál maradvá: a polcon egymás mellett találjuk a Bibliát, a Koránt, Buddha tanait stb., ahogy ma már az utcán is egymás után ütközünk a legkülönbözőbb vallások misszionáriusai.

c) Relativitás: a sokféle kulturális elem és értékrendszer egymás-mellettsége (keveredése) megkérdőjelezi az adott kultúra (pl. az európai) eddig egyedül ismert és elismert értékrendszerének abszolút, azaz mértékadó, irányadó voltát. Ez a helyzet a felvilágosodás óta elfogadottá, normává vált, ezért

beszélhetünk kulturális és világnézeti relativizmusról. Többé nem a Biblia a vallásoktatás alapja, a kereszténység csak egy a szabadon választható vallások között, nem mérték-, és irányadóbb, mint a többi, amelyek mellé (ha nem alá) lett rendelve. Néha sajnos diplomás embereknek is meg kell magyarázni, hogy miért tartozik a Biblia az általános műveltséghez.

d) Deorientáció: a folyamat következménye korunk halálos betegsége, az abszolút mérce, a (közös) igazodási pont, a (közös) irányadó értékrend elvesztése, a teljes irányvesztés, amikor az egyes ember teljesen önmagára van utalva; ezt a világnézeti kényszer történelmi példáira hivatkozva (inkvizíciók, vallásháborúk) szabadságjogként fogja föl, de szabadsága inkább talajvesztésnek tűnik.

Élethelyzeteiben ugyanis a ma embere a neveltetése, képességei, körülményei, illetve az adott helyzet alapján dönt, nincs egy abszolút mérce, ami irányt és biztot talajt adna számára. Ennek megfelelően:

– gondolkodásmódja szélsőségesen szubjektív, individualista (tehát igaz az, amit ő igaznak tart, mintha mindent meg tudna ítélni, pedig csak mindent neki kell megítélnie),

– erkölce az adott helyzettől, illetve környezetének erkölcsi színvonalától függ (nem bűn a bűn, ha nem látja senki; különben is mindenki ezt vagy azt csinálja),

– vallásossága szinkretista és individualista (mindenből összeválogatja a neki tetszőt, privát igazságturmixával a saját vallásosság igényét igyekszik kielégíteni).

Összefoglalva: ez az attitűd a világfalu kultúrájának egy része (Amerika, Európa) tömegessé, meghatározóvá lett, így általános világnézeti, erkölcsi liberalizmusról beszélhetünk. A talaj- és irányvesztett ember természetesen stabil világnézeti, erkölcsi alapra és iránytűre vágyik, s ez a fundamentalizmus ugyanolyan szélsőséges lehet (de nem feltétlenül az!), mint a liberalizmus, ami kiváltotta. Elsősorban a vallás tud ilyen világméretű, személyiség- és életvitel-stabilizáló funkciót betölteni, nem csoda tehát, hogy minden vallásban megjelent a fundamentalizmus és a liberális-fundamentalista vita.

(Folytatjuk)

Salai András

Végý kezébe egy kapott ígéslapot. Olvasd el figyelmesen. Próbáld meg kideríteni, hogy mit jelent. Gondold végig a szavakat, a benne rejlő indulatot, óhajt, figyelmeztetést...

Írd le gondolataidat, amelyek ebből születtek...

Azután keresd ki az eredeti bibliai helyet. Olvasd el az egész részt, fejezetet, ahonnan kiírták.

Hatalmas meglepetések fognak érni. Mert az eredeti szövegben sokszor egészen mást, de mindenképpen sokkal többet fog jelenteni az ige. A sok kérdés, mely ott maradt az egy vers után, most egyszerre kivilágosodik az egész olvasása alapján.

Fohász – Erdélyi Tibor munkája

Gondold itt is végig:

- kinek szólt eredetileg az ige?
- mire vonatkozóan szólalt meg?
- mi minden történt előtte és utána?
- mi vonatkozhat most ebből rád?

Ha így folytatnánk a sort, akkor először a könyv kikeresése és végigolvasása lenne a feladat. (Hogy annak a résznek a tartalma kiderülhessen.) Majd lassan az egész Biblia.

Éreztél már vágyat arra, hogy egészen megismerd?

Olvasd sokat, sokszor, s légy mindig nyitott az üzenetekre. Ne vonj le túl gyorsan következtetéseket, csak próbáld érteni – s légy nagyon szerény arra vonatkozóan, amit belőle megértettél, hiszen új meg új igazságokat és összefüggéseket fedezhetsz fel szinte naponta, ha elég figyelmes vagy.

S akkor egyre jobban értheted azt a *Valakit* is, aki ezt kijelentette nekünk. Az Ő gondolatai nem a mieink. Ezért tilos a magunkét belemagyarázni, vagy arra igazolásokat keresni, vadászni. Ha nem értesz valamit, *őrizd* meg a szívedben. Forgasd még. Van olyan ige, melynek értelme nem derül ki olyan hamarosan. Soká kell őrizgetni, kérdezgetni. De meg kell várni, míg magától nyílik. (Ha egy bimbót valaki kifeszegtet, az sosem lesz olyan pompás, mint amikor *magától* nyílik ki *a maga idejében*.) Ez a kegyelem ideje. A Szentlélek Isten munkája, hogy velünk az Igét megértesse. Hogy tanítson és vigasztaljon általa.

Egy ifiórán próbáljátok ki együtt is ezt a módszert. Igen tanulságos lehet sokaknak, akik túlzásba viszik az „Igekapást”, s nem veszik komolyan a *vezetést*, mely nem sematikus, hanem rendkívül személyesen viszi végbe a mi Urunk.

Jó bibliatanulmányozást mindenkinek!

Ablonczy Margit

Így tanultam meg varrni

A cikk megírására az sarkallt, hogy mostanában egyre több ismerősöm szájából hallom a félig-meddig elismerő, félig-meddig lemondó mondatot: de jó neked, hogy tudsz varrni. S bár ilyenkor bizonygatni szoktam, hogy én sem ezzel a tudással jöttem a világra, általában legyintenek, hogy azért ez nem ilyen egyszerű, meg úgyszincs erre idő...

Vizont azoknak, akik készek szembenézni a nem túl egyszerű dolgok kihívásával és van egy pici idejük, mégis szeretném most elmesélni, hogy miért és hogyan tanultam meg varrni. Remélve persze, hogy ezzel nem fogok elrettenteni senkit attól, hogy elsajátítsa a varrás tudományát.

Szóval, olyan 14–15 éves lehettem, amikor kiderült, hogy édesanyámmal végképp különbözik az ízlésünk, s főképpen az, amit az öltözködésről gondolunk. Nem részletezem a vele folytatott vitákat, csak a végeredményt mondom el: anyukám kijelentette, hogy nem és nem, márpedig nem hajlandó bizonyos dolgokért pénzt kiadni. A varrástudományom annál a felismerésnél kezdődött, hogy ha olyan ruhában akarok járni, amiben jól érzem magam, bizony nekem kell megvarnom. Az összespórolt zsebpénzeimből anyagokat vettem, olcsó, könnyű kartonokat és vásznakat, és nekiláttam a magam feje szerint a megvarrásuknak. Az az igazság, hogy nem volt kedvem szabásmintákat bogarászni, és mivel kezdetben elég egyszerű szabásvonalakkal dolgoztam, úgy gondoltam, képes leszék fejből is kiszabni a ruhát. Nyissz-nyissz-nyissz: körülbelül itt lesz a nyaka. Nyissz-nyissz: itt meg az ujjá. Annak, aki nem akar sok seletet termelni, nem nagyon ajánlom ezt a módszert. Legalábbis kezdetben. Mert kis idő eltelte után rájöttem, hogy nem szegyen a szabásmintára támaszkodni, és a kezdeti „bogarászás” megéri, mert nagyobb a valószínűsége, hogy nem hibázik az ember (és nem kell huszonhárom porrongyot és fel-tőlörongyot gyártania a drága zsebpénze

arán). Tapasztalt varrónók is azt állítják, hogy a jó szabás a lelke a ruhának. S mikor végre készen lett szabásminta alapján – egy-egy darab, valóban beláttam: a szabásminta találmánya nem a varrni tanulók győtrődését szolgálja elsősorban.

Vannak ruhadarabok, amelyek szabása nagyon egyszerű, pl. a népi ruháké. Kezdetnek varrhatsz egy derékban ráncolt, bő, hosszú szoknyát. Ez most divatos is, és szinte csak a derékrész megvarrására kell jobban odafigyelni. Szép, lágy esésű anyagot (pl. flokont vagy gyűrt selymet) válassz hozzá. A nagyjából a hasonló népviselet-jellegű ingek elkészítése sem nehéz. Általában arany szabály: a leginkább szem előtt levő részletek (nyak, kézelő) lehetőleg pontos munkával készüljenek. Akinek nincs varrógépe, kézzel, apró, szabályos öltésekkel is dolgozhat.

Varrástudományomnak akkor láttam leginkább a hasznát, amikor a gyerekeim megszülettek. A gyerekruhák varrását különösképpen is ajánlom azoknak, akik sikerélményre vágynak. Először is: kevés anyag kell hozzá, aztán meg ebből következően sokkal kisebb felületeken kell dolgozni, így az eredmény gyors és látványos. Hát még ha a kis manó is jól érzi magát újdonsült ruhájában!

Nem is tudnám felsorolni, mennyi mindent varrtam eddig, babaruhától kezdve a kabátot át a függönyig. Számomra a megszerzett varrástudás látható jele annak, hogy hátrányokból igenis lehet erényt kovácsolni. Ha annak idején a mamám engedékenyebb, ha az évek során több pénzem lett volna arra, hogy megvegyem, ami tesszik... nem folytatom. Egy ilyen „hátrányos helyzet” adhat olyan kihívást, melynek megfelelően, valami egészen jó, sokak számára hasznos eredmény születhet. De ez már filozófia. Lehet rajta vitatkozni. Én pedig csak a varráshoz szerettem volna kedvet ébreszteni.

Aklanné Balogh Éva

Örvendjetek, mert Isten úgy szeret

Szöveg: Dr. Pálhegyi Ferenc

Dallam: Pálhegyi Dániel

(Fil 4:4, Jn 3:16, Mt 24:42)

1. Ör-vendje-tek, mert Isten úgy szeret, Bé-két a-kar, nem zord í-té-le-tet!

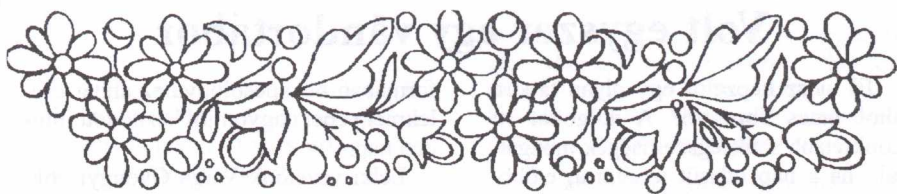
1. Ör-vendje-tek, ör-vend-je-tek! Jé - zus az Isten Fi-a, el-jött ér-te-tek.

Nem kell a sötétségben, bűnben élnetek, Hall-já - tok meg e jó hírt, emberek!

2. Örvendjetek, Jézus feltámadott:
Új életet és új reményt hozott.
Örvendjetek, örvendjetek!
Nála az örök élet forrása ered.
Jöjjetek, igyatok hát éltető vizet!
Halljátok meg e jó hírt, emberek!

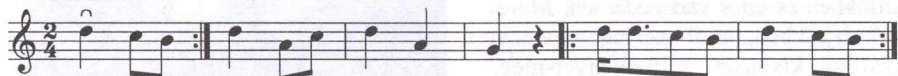
2. Örvendjetek, mert Jézus újra jön!
Elszáll a gond, felszárad mind a könny!
Örvendjetek, örvendjetek!
Fölragyog az Igazság, s végre győz a jó.
Országá, szent uralma örökkévaló.
Halljátok meg e jó hírt, emberek!

Karácsonyi köszöntő

Tarnagörgő (Abaúj-Torna m.)

Giusto

Gló - ri - a, Jó - zsef és Má - ri - a.

Si - es - se - tek, pász - to - rok,
re - pül - je - tek, an - gyalok,

mu - zsi - kát in - dít - sa - tok!

É - ke - sen, jöjj el, Jé - zus, én szí - vem,
csen - de - sen, jöjj el, Jé - zus, sze - rel - mem!

Volt egyszer egy vándortábor

El tudsz képzelni egy olyan tábort, ahol nincs ébresztő? A dolgokat itt konkrétabb szükségszerűségek mozgatják: ha a nap odasüt a sátorra, előbb-utóbb kibújsz belőle! A vándortáborban leveheted a karórát, és felveheted a hátizsákodat. Jártasságot szerezhetsz a sátorverés, tűzrakás, szabad tűzön főzés, forrásban mosdás, szederevés tudományában. Idén mindeme tevékenységek a Vértes hegység lankáin zajlottak, mely bővelkedik várakban, szépséges erdőkben és édes vadszederbekben. Mérédek lejtőkben, ahol az ingóságainkat szállító kisbuszt zsiroskenyér-meghajtással kellett feltolni, és felhagyott bauxitbányákban, ahol a lila és a bordó szemkápráztató halmak közt a Holdon éreztük magunkat. A reggeli áhítatok állandó liturgia szerint folytak, mely főként zsoltárversekből állt össze. Lehet, hogy csak én vagyok elfogult az efféle „felelgetős” liturgiák iránt, de ilyen

formában bekapcsolódva az áhítat cselekményébe, nagyon jól kezdődött minden nap.

Lelki vezetőnk Varga Gyöngyi volt, aki az esti csendességekhez az igék

mellé gondolatébresztő képecskéket is válogatott. Úgy találom, a vándortábor különösen is alkalmas az érdeklődő, kereső, barátok hívására érkező fiatalok evangélizációjára. A túrák, közös tevé-

kenségek folyamán a közösség megélésére és sok-sok beszélgetésre, éneklésre nyílik alkalom. A kötött programokkal szemben nagyobb hangsúlyt kap az együttlét, a spontán induló beszélgetések. Használjuk ki együtt ezt az alkalmat! Mindenkit várunk a jövő nyáron, terv szerint augusztus 8–14. között, a Bakonyban.

Martonné Szalóky Eszter

Könyv

E rovatunkban olyan könyveket ajánlunk elolvasásra, melyek témájukban, mondanivalójukban ma is érthető üzenetet, értéket hordoznak.

Ernest Hemingway: Az öreg halász és a tenger

Ez a csodálatosan megírt regény egy egyszerű halász életének néhány napját írja le, ezen keresztül meséli el gondolatait, érzéseit nemcsak róla, hanem magáról az „emberről”. Santiago, az öreg halász, mindennap kievez a tengerre, de már 84 napja nem fogott semmit. Mégis újra és újra megpróbálja, hiszen halász. A 85. nap szerencsét hoz számára; ráakad „élete hala” a horgára, több napig vontatja csónakjával együtt s szabályszerű küzdelmet folytat a hatalmas hallal.

„Éppen öt akartam megtalálni, senki mást. Senki mást a világon. Most aztán találkoztunk és össze vagyunk boronálva szépen, már dél óta. És nincs senki, aki segítsen rajtunk, egyikünknek sincs senkije.”

Hosszantartó fizikai és lelki tusa után legyőzi a halat s közben kiderül: mennyi közös vonás van bennük, mennyire ki vannak szolgáltatva egymásnak, mennyire erősek, s egyben mennyire gyengék...

„Azért mégis megölöm – mondta. Hiába minden dicsősége és nagyszerűsége. Pedig ez nem igazság – gondolta. – De meg akarom mutatni neki, hogy mire képes az ember, hogy mennyit tud elviselni az ember.”

A hosszú, hazafelé tartó úton cápák támadják meg a csónakhoz kötözött ha-

lat, s így lesz a legyőzőből is legyőzött. „Le lehet győzni az embert”? – kérdezi meg Hemingway: Nem – mégha úgy is látszik –, mondja egy legyőzöttön keresztül az ember paradoxonját.

„De hát az ember nem arra született, hogy legyőzzék. Az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni.”

Ez a regény szól még a barátságról, az emberről, értékekről, a magányról, de legfőképpen arról a harcról, amit az ember – még ha mással szemben is – mégis mindig magával kell hogy megvívjon. Madách-i értelemben szól a XX. században a regény üzenete: „Az ember célja: a küzdelem maga”.

B. A.

Zene

Advent van. Készülünk Jézus születésének ünnepére. Ehhez ajánlok egy zeneművet, ami már egy éve a kedvencem.

J. S. Bach Magnificatjára szeretném a figyelmedet felhívni. Szépségét nem tudom szavakba önteni, meg sem kíséreltem. Fedezd fel magad, mennyire kifejezik a hangok is Mária örömét. Tavaly találkoztam ezzel a gyönyörű zeneművel, amikor egy kórusban énekeltem. A mű tanulását azzal kezdtem, hogy sokszor meghallgattam, majd dúdolgattam a saját szólamomat a felvétel mellé. Így rengetegszer meghallgattam (sőt néhányszor énekeltem is), azóta is mindannyiszor gyönyörködöm benne.

Mielőtt meghallgatnád, olvasd el a szövegét, ami a Lukács evangélium 1. részében a 46–55. versekben található.

D. V.

Lassan megint itt van az év vége, készülődünk a szilveszteri bulira, és gondolkodunk, hogy mit is játszunk. A mostani játékokkal egy kicsit lehet komolykodni és nevetni is. Jól lehet ezeket játszani ismerősök és új emberek társaságával is.

Jó bulizást, és Istentől áldott, boldog új évet kívánok mindenkinek!

MÁNIÁS CSALÁD

Kategória: szórakoztató, logikai játék

Játékosok: min. 6 fő

Csapat: 1 kérdező, a többiek együtt

Idő: 5–10 perc

A társaságból az egyik résztvevőt kiküldjük a teremből, illetve halló- és látótávolságon kívül megy (ha szabadban vagyunk). A bent maradók lesznek a mániás család, akik felosztják maguk között a családtagokat, vagyis megbeszélik, hogy ki lesz a nagymama, nagypapa, papa, unoka stb. Ezután megbeszélik azt is, hogy mi a család mániája (pl. kertészkedés, utazás, takarítás, főzés, tanulás stb.). Ezután behívják a kiküldött embert, aki mindegyiküknek feltesz egy kérdést. A válaszból ki kell találnia, hogy mi a család mániája (esetleg azt is, hogy melyik családtag).

A családtagoknak olyan válaszokat kell adniuk, hogy abban minél rejtettebben, de benne legyen a mánia. Ha például a takarítást választják mániának, túl egyszerű lenne a kitalálónak, ha mindenki söpörne, porszívózna stb.

Akinél a kérdező kitalálja a mániát, az megy ki, ő lesz az új kérdező. Ha nem sikerül kitalálnia, ő marad a következő körben is a kérdező.

Új kör helyett lehet zálogszedéssel is játszani.

KINEK AZ ARCA?

Kategória: társismereti, önismereti játék

Játékosok: min. 10 fő

Csapat: 1 kitaláló, a többiek együtt

Idő: kb. 5 perc

A kitaláló a többieknek háttal helyezkedik el. Kiválasztunk valakit a csoportból, és megpróbáljuk közösen leírni arcának jellemző vonásait. A kitalálónak azt kell megmondani, kiről beszélnek a többiek. A megfejtésig tart a játék egy menete. Ha nem járt sikerrel a kitaláló, akkor visszafordulhat és megpróbálhatja így kiválasztani, kinek az arcáról beszéltek a többiek (a játéknak nem célja, hogy kudarcélményhez juttassuk a csoport tagjait).

Mivel a kitaláló számára gyanús lehet, ha valaki nem szólal meg, az a játékos is mondhat egy-két szót, jellemző dolgokat, akinek az arcáról beszélünk éppen.

A játék megkezdése előtt időt kell hagyni arra, hogy mindenki megismerhesse a többiek arcát, a jellemző jeleket.

Zsó

„Mindig imádkozni kell, és meg nem restülni!” (Lk. 18:1)

Miért imádkozzunk?

- hogy engedelmeskedjünk az Úr akaratának
- hogy életünk átformálódjon az Ő akaratára szerint
- hogy a keresztyének közössége éljen
- hogy el tudd fogadni az áldást
- hogy be tudd fogadni a kivetettet

„Boldogok, akik házadban laknak, szüntelenül dicsérhetnek téged!” (Zsolt. 84:5)

Negyedévi imatémák:

hálaadás:

- testvéreinkért
- az odaszánt életetekért
- a misszionáriusokért
- az ima kiváltságáért
- a még tartó kegyelmi időért

könyörgés:

- az afrikai keresztyénekért
- egyházainkért
- a Biblia-terjesztők szolgálatáért
- az ifjúsági szolgálatokért
- a tél miatt nehéz helyzetbe kerülőkért

Kánaáni–magyar szöszedet (bevezető)

Új sorozatomnak eredetileg azt a címet szántam, hogy szótár, de rájöttem, hogy csak mazsolázni nyílik mód e helyt a kifejezésekben. Sok keresztyén embernek, főleg azoknak, akik az oltár, illetve az úrasztala körül forgolódnak, a lelkészek közé, vagy közelükbe kerültek, tapasztalatom szerint kényszere támad, hogy felvegyék ennek a körnek a kifejezéseit. Ezek között a kifejezések között aztán vannak szép számmal a laikus számára érthetetlenek is! A klasszikus teológus-poént hadd idézzem ide:

„És Jézus megkérde őket, mondván: És ti kinek mondotok engem? A tanítványok pedig felelének néki, mondván: Te vagy a logosz eszkatologikus manifesztációja, a kérügma, melyben létünk legmélyebb értelme tárul fel előttünk. És Jézus felele nékik: Mi?!?”

Egyszerű, közérthető mondanivalónkat – fontosságunk túlhangsúlyozása indokával (ürügével?) – olyannyira bonyolulttá és érthetlenné tudjuk tenni, hogy egyszerű emberek egy szót se értenek belőle. Nekünk sokszor jólesik, hogy megmagyarázhatunk ilyen szavakat, de igazából ez nem használ az Úr ügyének.

Az új sorozatban nem idegen szavakat szeretnék megmagyarázni, hanem olyan eredetileg magyar kifejezéseket görcső alá venni, melyek a gyülekezeti használatban új értelmet nyertek, és sokszor használójuk sem igazán tudja, mit jelentenek. Egy alkalommal két-két ilyen fogalmat szeretnék tárgyalni, mint: kegyelem, megváltás, üdvösség, békesség, áldás és hasonlóak. Kérlek benneteket, fogadjátok szeretettel.

Kristóf

Garajszki József munkája

